

UCHWAŁA NR XXV.166.2026
RADY GMINY W WIELOPOLU SKRZYŃSKIM

z dnia 22 stycznia 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych do 2030 roku dla Gminy Wielopole Skrzyńskie”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 17 ust. 2 pkt 4, art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) w związku z rozdziałem III Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) stanowiącej załącznik do uchwały nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (M. P. z 2022 r. poz. 767)

Rada Gminy w Wielopolu Skrzyńskim
uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych do 2030r. dla Gminy Wielopole Skrzyńskie” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielopole Skrzyńskie.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

inż. Piotr Zięba

Załącznik do uchwały nr XXV.166.2026
Rady Gminy w Wielopolu Skrzyńskim
z dnia 22 stycznia 2026 r.

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH DO 2030 ROKU DLA Gminy Wielopole Skrzyńskie

Wielopole Skrzyńskie, 2025

Spis treści

Słownik skrótów i pojęć	4
1. Wprowadzenie i metodologia	5
2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi	7
3. Charakterystyka gminy Wielopole Skrzyńskie.....	12
3.1. Ogólna charakterystyka	12
3.2. Diagnoza sytuacji społecznej.....	14
4. Analiza zasobów środowiskowych	17
4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług.....	17
4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług.....	26
4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne	27
4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie.....	27
5. Diagnoza w zakresie potrzeb	30
5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy.....	30
5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych	40
5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych.....	45
5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób	46
6. Analiza potrzeb.....	48
6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia	48
6.2. Diagnoza usług deficytowych	49
6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych.....	50
6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych.....	51
7. Część programowa	52

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu.....	64
9. System monitorowania i oceny (ewaluacji)	69
10. Spis rysunków i tabel	74

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Słownik skrótów i pojęć

DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
LPDI	Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
NGO	Non governmental organisations - oznaczający organizacje pozarządowe
GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
UG	Urząd Gminy Wielopole Skrzyńskie

1. Wprowadzenie i metodologia

Deinstytucjonalizacja usług społecznych stanowi ważny kierunek rozwoju i zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych ujawniających się na szczeblach lokalnych. Zgodnie z jedną z definicji jest to całość planowania transformacji i zmniejszania rozmiaru zakładów stacjonarnych lub ich likwidacji, przy jednoczesnym zapewnieniu innego rodzaju różnorodnych usług opieki, bazujących na standardach wynikających z praw człowieka i zorientowanych na rezultaty¹.

Celem niniejszego Lokalnego Planu jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym. Jednym z celów dokumentu jest dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług, stanowiącej postawę do formułowania zadań i działań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kreacji i realizacji usług społecznych.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Wielopole Skrzyńskie powstał pozostając w pełnej zgodności i w oparciu o rekomendowane przez MRiPS „Ogólnopolskie ramowe wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”.

W prace nad dokumentem na każdym etapie jego powstawania byli aktywnie zaangażowani przedstawiciele podmiotów odpowiedzialnych za jego przyszłe wdrażanie. Opracowanie niniejszego planu zostało przygotowane przy merytorycznym wsparciu firmy C.point Sp. z o. o., która zapewniła kompleksowe doradztwo eksperckie oraz koordynację procesu przygotowawczego. Zastosowanie szeregu metod badawczych, niezbędnych do pozyskania danych do części diagnostycznej, pozwoliło na rzetelne odwzorowanie stanu aktualnego. Do kluczowych metod i narzędzi wykorzystanych w trakcie realizacji projektu należały m.in.:

---

¹ Definicja UNICEF (źródło: MRiPS, Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych)

1. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb mieszkańców gminy
2. Badania ankietowe typu CAWI, stanowiące diagnozę potrzeb GOPS i innych podmiotów wdrażających LPDI
3. Spotkanie mobilizujące dla reprezentantów gmin,
4. 4 warsztaty planistyczne z Zespołem roboczym ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI oraz grupami tematycznymi
5. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z kadrą zarządzającą i opiekunami DPS oraz z mieszkańcami DPS
6. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w tym dzieci z niepełnosprawnością intelektualną
7. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) z opiekunami osób starszych, niesamodzielnych długotrwale chorych
8. Badania danych zastanych (Desk research)

Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych wskazują, iż na poziomie samorządu należy powołać Zespół ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI. Ze względu na zróżnicowanie rodzaju usług społecznych Zespół roboczy powinien mieć charakter interdyscyplinarny. Kieruje nim Koordynator odpowiedzialny za opracowanie i prowadzenie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, a w późniejszym czasie monitorowanie realizacji planu. Skład i zakres jego prac jest integralną częścią dokumentu.

W skład tegoż zespołu w gminie Wielopole Skrzyńskie wchodzi 6 członków:

1. Kierownik GOPS w Wielopolu Skrzyńskim - Koordynator Zespołu Roboczego
2. Specjalista pracy socjalnej w GOPS w Wielopolu Skrzyńskim
3. Dwóch starszych pracowników socjalnych w GOPS w Wielopolu Skrzyńskim
4. pracownik socjalny w GOPS w Wielopolu Skrzyńskim
5. Asystent rodziny w GOPS w Wielopolu Skrzyńskim

2. Komplementarność z dokumentami strategicznymi

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Wielopole Skrzyńskie jest zgodny i komplementarny względem dokumentów europejskich i krajowych kierujących rozwój i kształt usług społecznych, takich jak:

- Ogónoeuropejskie Wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności
- Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.
- Zdrowa Przyszłość. Ramy strategiczne rozwoju systemu ochrony zdrowia na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030
- Krajowy Plan Transformacji
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030
- Rekomendacje MFiPR: „Włączenie społeczne w Programach Regionalnych”

Dokumentem regionalnym kierującym rozwój usług społecznych w województwie podkarpackim jest Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025. Dokument ma w głównej mierze na celu zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych w województwie podkarpackim do 2030 r. Plan identyfikuje działania w 5 obszarach interwencji, tj.:

1. Osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność oraz ich opiekunowie i rodziny
2. Rodzina i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami
3. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego
4. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem z dostępu do mieszkań
5. Obywatele państw trzecich, w tym migranci

W Planie założono również działania wspierające i monitorujące, które są wspólne dla wszystkich obszarów:

- Koordynacja usług społecznych m.in. przez wspieranie tworzenia i działalności centrów usług społecznych lub miejsc koordynacji usług

społecznych, szkoleń z zakresu deinstytucjonalizacji, wymiana dobrych praktyk.

- Diagnozowanie sytuacji w województwie w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych oraz ekonomii społecznej.
- Monitorowanie i ocena realizacji Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji.
- Nabywanie, doskonalenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadry pomocy i integracji społecznej oraz kadry realizującej usługi społeczne m.in. specjalistyczne i tematyczne szkolenia, warsztaty, superwizje, wyjazdy studyjne.
- Organizowanie i wspieranie współpracy pomiędzy instytucjami oraz podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej m.in. wspierania rodziny i pieczy zastępczej, pomocy społecznej, rehabilitacji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej w szczególności przedsiębiorstw społecznych realizujących usługi społeczne².

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla gminy Wielopole Skrzyńskie jest komplementarny i zgodny z wyżej wymienionymi zapisami, stanowiąc jednocześnie jedno z narzędzi realizacji i wdrażania Podkarpackiego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025.

Ponadto dokument pozostaje w związku i zgodności ze:

1. Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2030
2. Programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021–2027
3. Wojewódzkim Planem Transformacji Województwa Podkarpackiego na lata 2022–2026
4. Wojewódzkim Programem Pomocy Społecznej na lata 2024–2030
5. Wojewódzkim Programem na rzecz Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021–2030

---

² Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2023–2025

6. Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2030
7. Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030
8. Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2030
9. Programem współpracy Samorządu Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025
10. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Podkarpackiego do roku 2030

Dokumenty lokalne

Najważniejsze dokumenty Gminy Wielopole Skrzyńskie dotyczące realizacji usług społecznych zostały zestawione poniżej, a wybrane z nich opisano bezpośrednio po wykazie.

1. Statut Gminy
2. Strategia Rozwoju Gminy Wielopole Skrzyńskie na lata 2021 – 2030
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wielopole Skrzyńskie na lata 2021-2027
4. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego „Partnerstwo dla wspólnego rozwoju” na lata 2022-2030

W Strategii Rozwoju Gminy Wielopole Skrzyńskie na lata 2021–2030 w ramach celu strategicznego 4 **System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych oraz gwarantujący rozwój** wskazano na konieczność zapewnienia mieszkańcom dostępu do wsparcia w miejscu zamieszkania oraz zwiększenia integracji społecznej poprzez rozwój lokalnych usług opiekuńczych i kulturalnych.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wielopole Skrzyńskie na lata 2021–2027 cel strategiczny I **Wsparcie rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży** odnosi się do działań

wspierających rozwój dzieci i młodzieży oraz zapewnienia pomocy rodzinom w trudnej sytuacji materialnej. Cel operacyjny I Wsparcie dzieci i młodzieży w edukacji i rozwoju obejmuje wspieranie procesu edukacji, rozwój kompetencji społecznych i intelektualnych młodych mieszkańców oraz umożliwienie uczestnictwa w dostępnych formach zajęć rozwojowych. Cel operacyjny II Wsparcie osób i rodzin w trudnej sytuacji materialnej odnosi się do udzielania rodzinom pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb oraz poprawie warunków życia.

Cel strategiczny II **Przeciwdziałanie bezrobociu, zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego** odnosi się do działań zwiększających szanse mieszkańców na rynku pracy i wspierających rodziny w zakresie środków finansowych. Cel operacyjny I Aktywizacja i wzrost kwalifikacji osób bezrobotnych obejmuje umożliwienie zdobycia nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Cel operacyjny II Ograniczenie skali bezrobocia, wsparcie finansowe rodzin odnosi się do inicjatyw zmniejszających liczbę osób bez pracy oraz zapewniających wsparcie finansowe potrzebującym rodzinom.

Cel strategiczny III **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych** odnosi się do działań poprawiających warunki życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz wyrównujących ich szanse na uczestnictwo w życiu społecznym. Cel operacyjny I Poprawa warunków materialno-bytowych osób starszych i niepełnosprawnych obejmuje działania w zakresie lepszych warunków mieszkaniowych i dostępu do usług socjalnych. Cel operacyjny II Wyrównywanie szans osób starszych i niepełnosprawnych odnosi się do możliwości uczestnictwa tych osób w życiu społecznym, edukacyjnym i kulturalnym.

Cel strategiczny IV **Budowa systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień** odnosi się do zapewnienia zintegrowanego wsparcia osobom uzależnionym i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Cel operacyjny I Uruchomienie zintegrowanego systemu wsparcia osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin obejmuje koordynację pomocy psychologicznej, terapeutycznej i społecznej. Cel operacyjny II Wielowymiarowe wsparcie osób i rodzin dotkniętych

przemocą w rodzinie odnosi się do działań zapewniających ochronę, poradnictwo i wsparcie psychologiczne dla rodzin w trudnej sytuacji.

Strategia ponadlokalna rozwija i uzupełnia kierunki działań zapisane w strategiach gminnych, szczególnie w obszarze usług społecznych, opiekuńczych, zdrowotnych i cyfrowych. **Karta zadania nr 1** podkreśla konieczność rozbudowy systemu wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami oraz rodzin przeżywających trudności. Obejmuje to rozwój świetlic środowiskowych, zwiększenie dostępności obiektów publicznych, świadczenie usług opiekuńczych w formie dziennej i całodobowej, a także usług rehabilitacyjnych i pielęgniarstwa w miejscu zamieszkania. Istotne znaczenie ma również wsparcie rodzin oraz kompleksowa aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem poprzez szkolenia, doradztwo, staże oraz pomoc psychologiczną. Strategia przewiduje także rozwój placówek wsparcia oraz mieszkalnictwa chronionego i socjalnego.

Karta zadania nr 2 koncentruje się na podnoszeniu jakości usług publicznych, zwłaszcza cyfrowych i zdrowotnych. Obejmuje to rozwój usług elektronicznych, poprawę infrastruktury informatycznej, zdalne odczyty wodomierzy oraz rozbudowę internetu szerokopasmowego. W zakresie ochrony zdrowia przewidziano modernizację budynków POZ, wyposażenie w nowoczesny sprzęt, rozwój e-usług zdrowotnych oraz poprawę dostępu do rehabilitacji i terapii, szczególnie dla seniorów.

Działania te w sposób komplementarny wspierają lokalne cele gminy dotyczące integracji społecznej, wsparcia rodzin, poprawy jakości życia seniorów, przeciwdziałania bezrobociu oraz zapewnienia nowoczesnych usług publicznych mieszkańcom.

3. Charakterystyka gminy Wielopole Skrzyńskie

3.1. Ogólna charakterystyka

Gmina wiejska Wielopole Skrzyńskie położona jest w południowo-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie ropczycko-sędziszowskim i zajmuje powierzchnię wynoszącą 93 km², co stanowi 17% powierzchni powiatu. Z punktu widzenia administracyjnego składa się z 5 miejscowości podstawowych, z czego 5 to wsie skupiające łącznie 5 sołectw. Teren gminy ma charakter rolniczo-leśny, a część jej obszaru obejmują fragmenty Pogórza Strzyżowskiego oraz obszary chronione w ramach sieci Natura 2000, w tym m.in. Pogórze Strzyżowskie i Ostoja Jaślińska. Gmina Wielopole Skrzyńskie w niedalekiej odległości graniczy z takimi gminami jak: Frysztak od zachodu, Wiśniowa i Strzyżów od południa, Ropczyce od północy oraz Brzostek i Dębica od wschodu.

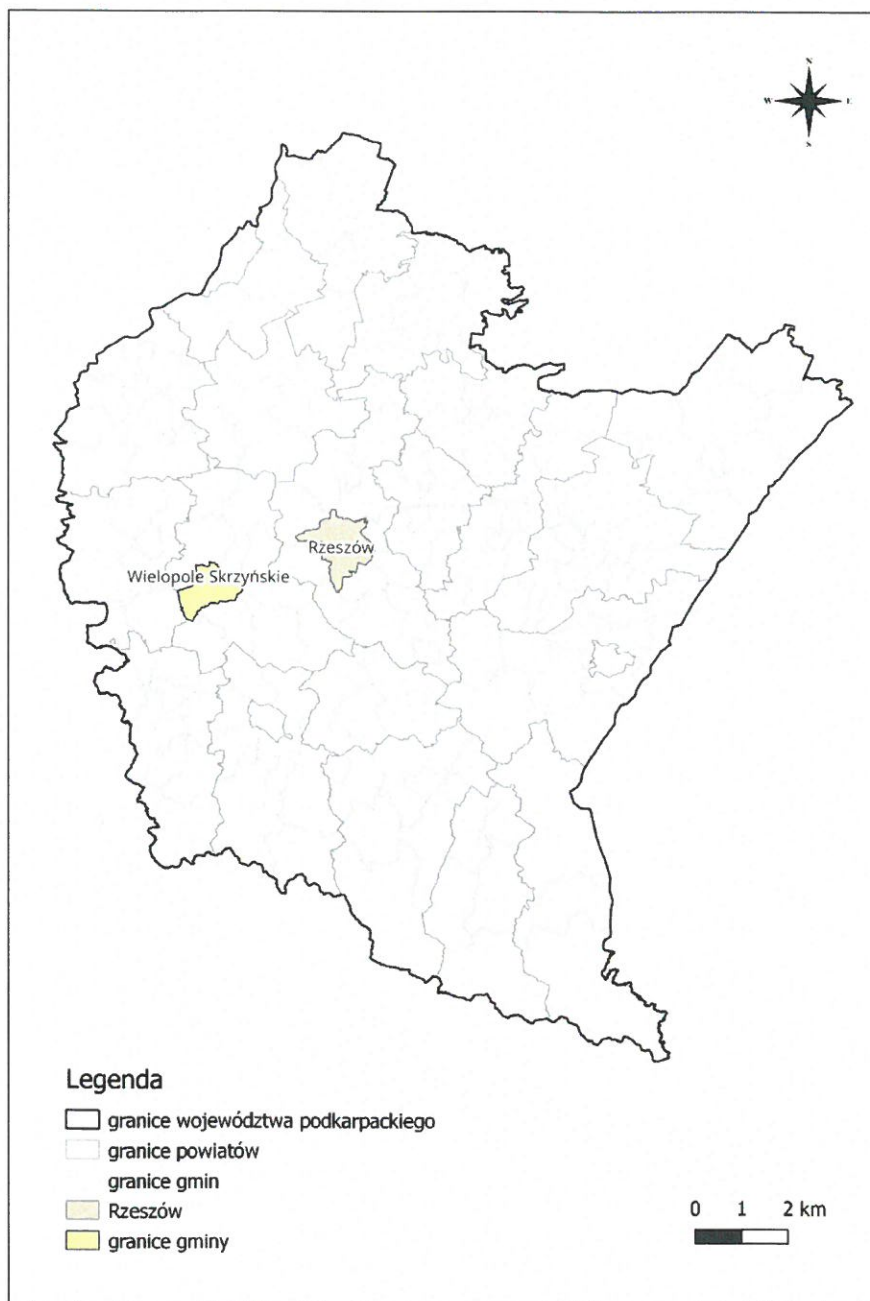
Oddalona jest od miasta wojewódzkiego Rzeszowa o około 35 km, zaś od stolicy kraju - Warszawy o około 270 km. Najbliższymi ośrodkami miejskimi są Ropczyce i Strzyżów. Funkcję centrum usługowo-administracyjnego w gminie pełni miejscowość Wielopole Skrzyńskie, będąca siedzibą władz samorządowych.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Wielopole Skrzyńskie na tle województwa podkarpackiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

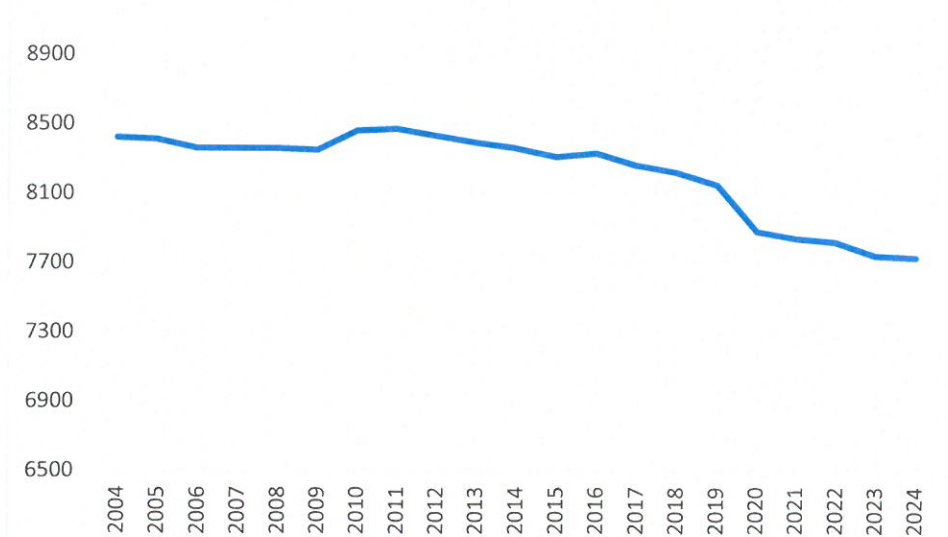

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

3.2. Diagnoza sytuacji społecznej

Gmina Wielopole Skrzyńskie zamieszkiwana jest przez 7730 osób, a gęstość zaludnienia wynosi 82,7 os./km²³. Liczba ludności jednostki od ponad 20 lat spada z niewielkimi wzrostami w tym okresie. W roku 2024 w gminie Wielopole Skrzyńskie połowę mieszkańców stanowili mężczyźni (ok. 49%), wobec ok. 51% kobiet.

Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Wielopole Skrzyńskie w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia)

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Gmina Wielopole Skrzyńskie ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -7, odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,90 na 1000 mieszkańców jednostki. Saldo migracji wewnętrznych w jednostce w 2024 roku wynosiło -22, zaś migracji zagranicznych 2. Prognozy demograficzne GUS wskazują, iż w roku 2060 będzie ona wynosić 6208, co wskazuje na utrzymanie się tendencji spadkowej liczby mieszkańców.

W 2024 roku wśród mieszkańców 60,7% to osoby w wieku produkcyjnym, odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wynoszący 19,9%, przewyższa odsetek ludności w

³ Stan na 31.12.2024 r.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

wieku przedprodukcyjnym (19,4%) i zgodnie z danymi statystycznymi stale rośnie. Oznacza to, iż społeczeństwo gminy Wielopole Skrzyńskie ocenić można jako starzejące się, co zgodne jest z ogólnopolskim trendem. Dla porównania udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w województwie podkarpackim w 2024 r. wynosi 18,3%, w poprodukcyjnym zaś 22,8%.⁴ Tendencja ta, zgodnie z danymi GUS, będzie się utrzymywać, a w 2060 roku udział osób powyżej 65 roku życia w populacji gminy Wielopole Skrzyńskie wynosić będzie 37%. Jest to niezwykle istotne, gdyż starzejące się społeczeństwo stanowi znaczące wyzwanie dla jednostki w realizacji usług społecznych, zwiększając m. in. zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i rehabilitacyjne, co wymaga dostosowania lokalnych placówek i programów wsparcia.

Bazując na Narodowym spisie powszechnym z 2021 roku wskazać można, że w gminie Wielopole Skrzyńskie mieszka 1 425 osób niepełnosprawnych, z czego 851 to osoby niepełnosprawne prawnie, a 574 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie.

Gminę Wielopole Skrzyńskie zamieszkuje łącznie 2 062 rodzin, z czego 591 to rodziny z 2 dziećmi, 266 z 3 dziećmi oraz 146 z 4 i więcej dziećmi (7,1 % wszystkich rodzin). Przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosi 1,97. W jednostce żyje 1 532 małżeństw, z czego 1 188 ma dzieci oraz 93 związków niesformalizowanych, z czego 68 ma dzieci. Na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie mieszka ponadto 372 matek z dziećmi i 65 ojców z dziećmi⁵. Analizując historyczne zmiany liczby ludności w gminie, strukturę wieku mieszkańców, prognozy demograficzne, a także zmieniające się trendy w kontekście zakładania rodziny, zasadnym jest założenie, że dzietność oraz odsetek dzieci w gminie w najbliższych latach będą spadać.

Według danych GUS na dzień 31.12.2024 roku w gminie Wielopole Skrzyńskie było zarejestrowanych 284 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2024 roku wynosił 6,1 %, co stanowi

⁴ Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2025 r., 2025, US w Rzeszowie

⁵ Narodowy spis powszechny z 2021 roku

wartość wyższą niż notowana dla powiatu ropczycko-sędziszowskiego (4,4 %) i wyższą niż dla województwa podkarpackiego (5,5 %). Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie to 7 146,24 zł, co jest wartością niższą niż w województwie podkarpackim (7 514,69 zł) natomiast niższą niż w Polsce (8630,27 zł). Zgodnie z prognozami Departamentu Analiz i Badań Ekonomicznych Narodowego Banku Polskiego, przedstawionymi w publikacji *Prognozy makroekonomiczne profesjonalnych prognostów*, stopa bezrobocia w Polsce w 2026 r. ulegnie obniżeniu. W ujęciu długookresowym, według prognoz międzynarodowych, przewidywany jest najpierw dalszy spadek, a następnie ponowny wzrost bezrobocia do 2030 r., przy czym jego poziom pozostanie niższy niż obecnie.

W 2024 roku kryzys bezdomności dotknął 2 rodziny z gminy Wielopole Skrzyńskie, które skorzystały z pomocy GOPS. W kontekście prognozowanego udziału osób w kryzysie bezdomności w ludności gminy ogółem, trudno jest jednoznacznie wskazać tendencję, natomiast zmiany na rynku pracy, rosnące ceny na rynku mieszkaniowym oraz ogólny wzrost kosztów życia mogą przyczynić się do zwiększenia grupy osób zagrożonych bezdomnością.

W gminie Wielopole Skrzyńskie w 2024 zarejestrowanych jest łącznie 601 podmiotów gospodarki narodowej według rejestru REGON, z czego zaledwie 21 to podmioty zatrudniające ponad 10 pracowników. Ze względu na typowo rolniczy charakter gminy działa w niej niewiele zakładów produkcyjnych. Do największych należą PPHU „Kabanospol” sp. z o.o., specjalizująca się w produkcji wyrobów mięsnych, „Drewspan” PPHU Skorupski Wójcik s.j. oraz DREWSYSTEM GROUP Sp. z o.o., zajmujące się przetwórstwem drewna i produkcją elementów giętoklejonych, a także „FANUM”, producent maszyn CNC do obróbki drewna, tworzyw sztucznych i aluminium. Główną branżą generującą dochody w jednostce jest agroturystyka, która odgrywa coraz większe znaczenie w lokalnej gospodarce, przyciągając turystów dzięki bogatej historii, zabytkom oraz dogodnej infrastrukturze komunikacyjnej.

4. Analiza zasobów środowiskowych

4.1. Analiza zasobów systemu wsparcia i realizowanych dotychczas usług

Mieszkalnictwo

Gmina dysponuje 7 mieszkaniami komunalnymi, natomiast nie posiada mieszkań socjalnych.

Infrastruktura opieki nad dziećmi

W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się 1 żłobek, 5 oddziałów przedszkolnych przy szkołach, 1 przedszkole samorządowe oraz 5 szkół podstawowych. Przy szkołach funkcjonują świetlice, zapewniające opiekę i organizację czasu dzieciom. Dzieci mają zapewniony dostęp do zajęć opiekuńczych i edukacyjnych. Dodatkowo w gminie działa Gminny Ośrodek Kultury i Wypoczynku, który organizuje zajęcia plastyczne, muzyczne i inne formy aktywności dla dzieci, oraz Warsztat Terapii Zajęciowej, wspierający osoby wymagające pomocy w rozwoju i integracji społecznej.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PIOMAR” – Przychodnia Medycyny Rodzinnej, w skład, którego wchodzi lekarze rodzinni, lekarz rezydent, położna, pielęgniarki środowiskowe i higienistka. Mieszkańcy mają dostęp do punktu pobrań laboratorium oraz dwóch gabinetów stomatologicznych – FREDANTE Łukasz Franczyk w Wielopolu Skrzyńskim i DENTIONOX – filia Brzeziny, realizujących świadczenia także w ramach NFZ. Specjalistyczna opieka zdrowotna świadczona jest w placówkach poza gminą, najbliższy punkt pogotowia ratunkowego znajduje się w Ropczycach. W gminie funkcjonuje także prywatny gabinet rehabilitacji, apteka i dwa punkty apteczne.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zadania własne gminy obejmują sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych⁶.

Pomoc społeczna zaś polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb⁷.

Na obszarze gminy Wielopole Skrzyńskie zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim, zlokalizowany pod adresem Wielopole Skrzyńskie 197, 39-110 Wielopole Skrzyńskie. GOPS jest jednostką organizacyjną gminy powołaną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej. Zadania z zakresu pomocy społecznej Ośrodek realizuje w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych gminie. Szczegółowy podział zadań na własne i zlecone określa ustawa o pomocy społecznej. Zadania własne Ośrodek realizuje zgodnie z ustaleniem rady gminy. Zadania zlecone realizowane są na podstawie szczegółowych porozumień z organem administracji rządowej po zapewnieniu przez nich na ten cel środków.

W roku 2024, kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielopolu Skrzyńskim liczyła 17 osób, w tym: 1 osoba z kadry kierowniczej, 4 pracowników socjalnych, 4 opiekunki społeczne, asystent rodziny, księgowa oraz osoby prowadzące świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny. W gminie funkcjonuje asystent rodziny, który objął swoją opieką 10 rodzin.

⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465)

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2024 poz. 1283)

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Na terenie Gminy Wielopole Skrzyńskie nie funkcjonują dzienne domy pomocy, noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych, nie ma także klubów samopomocy. Osoby bezdomne wymagające pielęgnacji i opieki w związku z przebytymi urazami oraz chorobami umieszczane są w schroniskach dla bezdomnych zlokalizowanych poza gminą.

W ramach działań pomocowych GOPS będzie priorytetowo realizował pracę socjalną, kontynuował Program Wspierania Finansowego Gmin w zakresie Dożywiania Posiłków w szkole i w domu.

W 2024 roku w gminie realizowany był rządowy program Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł II, ukierunkowany na poprawę bezpieczeństwa oraz wspieranie samodzielnego funkcjonowania osób w wieku 60 lat i więcej w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do usług opieki na odległość.

Na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie funkcjonuje kilka organizacji pozarządowych, które aktywnie wspierają rozwój lokalnej społeczności i odpowiadają na różnorodne potrzeby mieszkańców. Do najważniejszych należą Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Wielopolskiej im. Tadeusza Marii Kantora, prowadzące działalność kulturalną i społeczną, integrując mieszkańców wokół lokalnych tradycji; Stowarzyszenie Klubów Seniora Gminy Wielopole Skrzyńskie „Złoty Wiek”, wspierające aktywizację i integrację osób starszych; oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Inicjatyw Lokalnych”, działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i wzmacniania aktywności społecznej mieszkańców. Ich działalność sprzyja budowaniu lokalnych więzi, aktywizacji społeczności i tworzeniu sieci wsparcia blisko mieszkańców. Oprócz nich w gminie funkcjonują także inne organizacje, m.in. sportowe i ratownicze, które poprzez swoje działania przyczyniają się do wzmacniania więzi społecznych, promowania aktywności fizycznej oraz wzajemnej pomocy w lokalnym środowisku.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

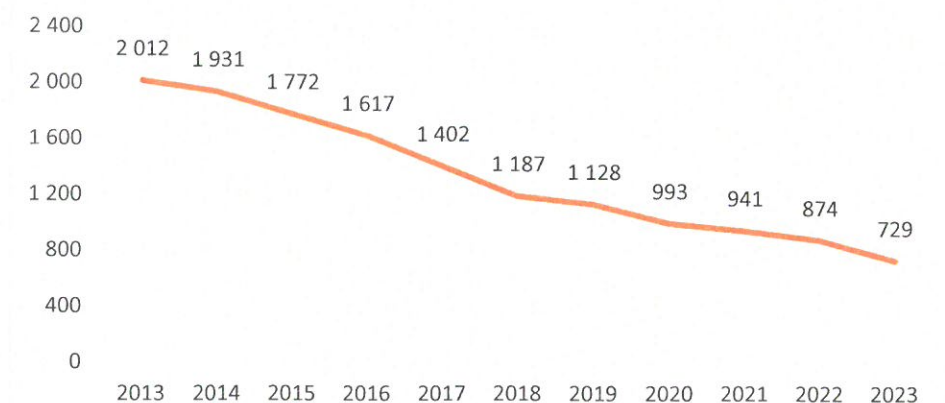
Zgodnie z danymi GUS liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tysięcy ludności w gminie Wielopole Skrzyńskie w 2023 roku wynosiła 729. Niezwykle istotnym jest, że wskaźnik ten od ponad 10 lat maleje, w porównaniu do 2013 roku o około 64 %, co obrazuje poniższy wykres.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

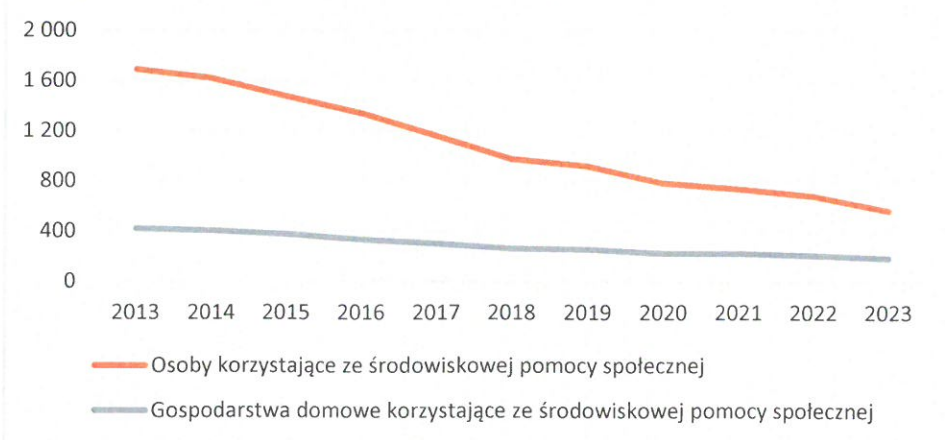
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Wielopole Skrzyńskie

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 190. Co istotne w przeciągu ostatnich 10 lat spadła ona o około 55 %, a w badanym okresie wyraźnie widoczny jest trend spadkowy. W 2023 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 567 osób, co stanowi 7,3 % populacji gminy Wielopole Skrzyńskie. W odniesieniu do 2013 roku jest to spadek o ok. 66 %. 10 lat temu ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało aż 20 % mieszkańców jednostki.

Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013-2023

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

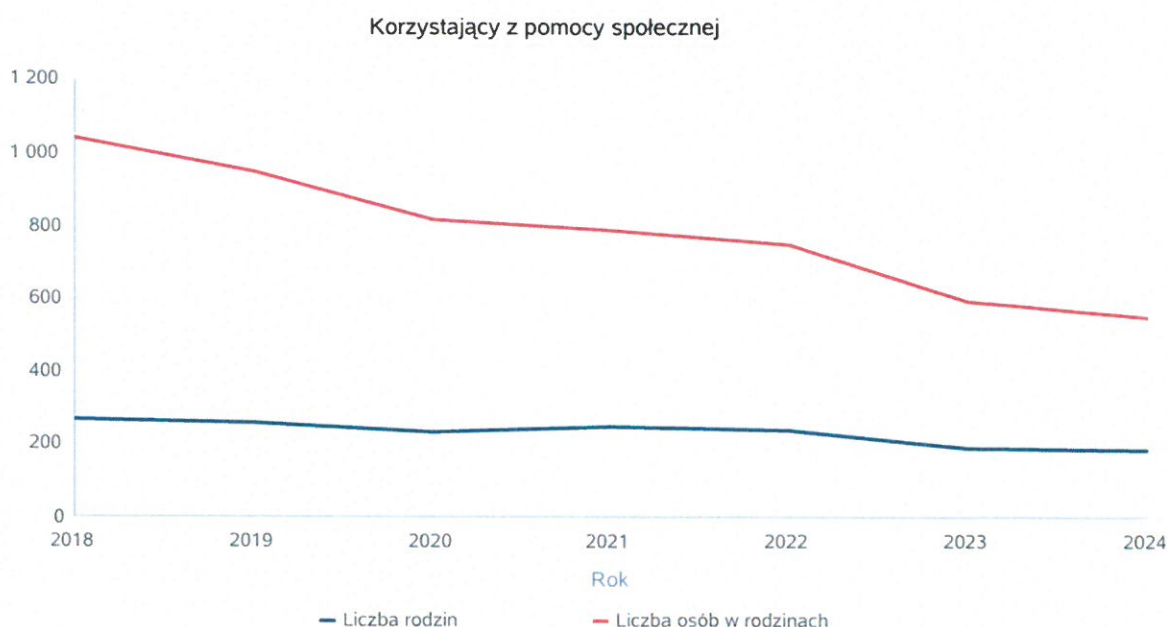

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Zgodnie z danymi GOPS w gminie Wielopole Skrzyńskie wynika, że w 2024 roku z różnorodnych form pomocy i wsparcia społecznego skorzystało 550 osób w ramach rodzin objętych systemem świadczeń, co stanowi około 7 % populacji jednostki. W stosunku do 2023 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmalała o 44 osoby. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej w 2024 roku to 186, co wskazuje na spadek w stosunku do roku poprzedniego o 6 rodzin.

Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Wielopole Skrzyńskie)

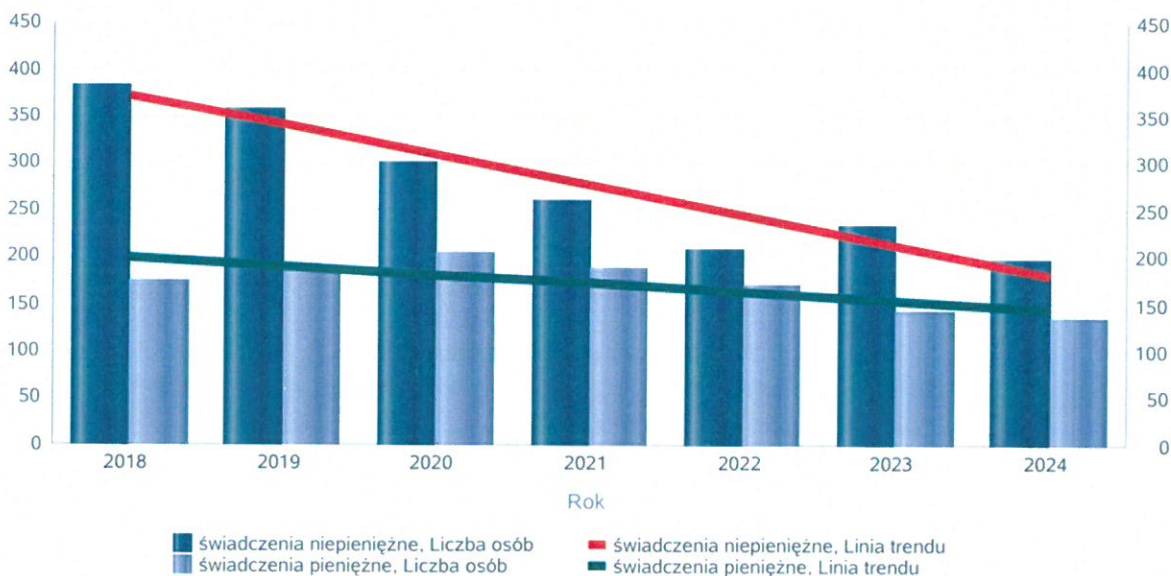
Liczba świadczeń pieniężnych w 2024 roku oscylowała na poziomie 1 213 (3,66 % spośród wszystkich), niepieniężnych zaś 31 935. Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w 2024 roku wynosiła 197, pieniężnych zaś 134. W odniesieniu do 2023 roku zaobserwować można spadek tychże wskaźników. Odnosząc się zaś do danych od 2018 roku (linia trendu, zgodnie z poniższym wykresem) liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych maleje. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych w 2024 roku równała się 126 i niepieniężnych 101.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej 2024 rok (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w gminie Wielopole Skrzyńskie)

Łączna liczba rodzin pobierających świadczenia wynosi 168, z czego 77 to rodziny jednoosobowe, a 91 rodziny wieloosobowe. W 2024 roku 54 rodziny jednoosobowe pobrały świadczenia pieniężne, 24 świadczenia niepieniężne, jednocześnie 74 rodzin wieloosobowych pobrało świadczenia pieniężne, 62 niepieniężne.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy i wsparcia w gminie Wielopole Skrzyńskie były:

- bezrobocie – 43 rodziny
- ubóstwo – 29 rodzin
- niepełnosprawność – 97 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba – 86 rodzin
- bezdomność – 2 rodziny
- alkoholizm – 11 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 35 rodzin

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności - 31 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 3 rodziny
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem – 16 rodzin
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne – 7 rodzin
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne – 6 rodzin
- zdarzenie losowe – 1 rodzina

W 2024 roku 25 osób skorzystało z usług opiekuńczych, natomiast żadna z osób nie skorzystała ze specjalistycznych usług opiekuńczych. W latach 2022-2024 tylko 2 osoby korzystały z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W latach 2018-2024 żadna z rodzin nie skorzystała również z poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, z wyjątkiem lat 2020 i 2023, kiedy ze wsparcia skorzystała jedna osoba.

Przeanalizowano zasoby systemu wsparcia realizowanego dotychczas wsparcia z zakresu świadczeń rodzinnych. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku liczba rodzin otrzymujące zasiłki na dzieci wynosiła 233, obejmując 546 dzieci. Obserwowany jest wyraźny spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki i dzieci – ponad 2-krotny względem 2013 r. Tendencję spadkową zaobserwowano również w udziale dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku.

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013-2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	567	550	523	530	520	480	447	396	351	300	233

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	1 256	1 201	1 157	1 215	1 155	1 089	1 025	923	819	709	546
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	1 156	1 101	1 045	1 100	1 051	992	932	833	740	639	501
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	61,0	58,9	57,4	61,7	60,5	57,8	55,7	50,3	45,3	40,0	32,2

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Przeanalizowano również są również zmiany w kwocie wypłacanych świadczeń i zasiłków. Kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych uległa niemal 2-krotnemu wzrostowi względem 2013 r. Kwota zasiłków rodzinnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu, a kwota zasiłków pielęgnacyjnych wzrasta. Kwota zasiłków pielęgnacyjnych na 1000 mieszkańców w 2023 roku wynosiła 91,2 tys. zł.

Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013- 2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	3 701	3 356	3 791	4 526	4 419	4 380	4 550	4 412	4 885	5 717	6 273
kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) [tys. zł]	2 354	2 218	2 197	2 515	2 457	2 289	2 143	1 931	1 708	1 457	1 100
kwota zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	605	612	642	629	583	593	708	726	700	703	710

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Świadczenia wychowawcze obejmują wypłacanie rządowego programu „Rodzina 500 plus”, który jest kierowany do rodzin naturalnych, ale również do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł funkcjonowało do końca 2023 r., obecnie funkcjonuje program „Rodzina 800+” Świadczenie wychowawcze w podwyższonej kwocie, czyli 800 zł funkcjonuje od początku 2024 roku.

Do wypłacanych świadczeń należy też program „Dobry start 300 zł”, który stanowi jednorazowe wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny. Wypłacany jest rodzinom bez względu na osiągnięty dochód. Suma wydatków na wszystkie świadczenia wychowawcze uległa wzrostowi o 13 % w latach 2017 – 2023.

Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2017 - 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki na świadczenia wychowawcze [zł]	7 850 549	7 381 338	8 229 698	9 371 896	9 159 108	0 * brak danych	8 851 789

Źródło: BDL GUS (data pozyskania 15.10.2025 r.)

Według danych GOPS łączna kwota świadczeń pieniężnych w 2024 roku wyniosła 630 136,11 zł, co stanowi najwyższą wartość w porównaniu z ostatnimi latami. Dla porównania, w 2019 roku wynosiła 473 514,64 zł, w 2020 roku – 554 336,91 zł, w 2021 roku – 517 089,83 zł, w 2022 roku – 544 650,31 zł, a w 2023 roku – 554 570,92 zł.

Pomoc i wsparcie w gminie Wielopole Skrzyńskie z pomocy społecznej w 2024 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 134 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 197 osób (Pomoc Żywnościowa). Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 11 osób. Liczba pobierających w 2024 roku zasiłek rodzinny wyniosła 158 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 78 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku

rodzinnego wyniosła 801 462,78 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 341 082,07 zł.

Liczba świadczeń wypłaconych w 2024 roku kształtuje się następująco:

- Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia – 1 257
- Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka – 493
- Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem – 3 380
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności - 1 630
- Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat - 0
- Świadczenia opiekuńcze ogółem – Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy - 5 289
- Świadczenia pielęgnacyjne – 1 760

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w 2024 roku wynosiła 20, zaś liczba rodzin 10, co stanowi wartość niższą niż w 2023 (11).

4.2. Analiza zasobów organizacji społecznych i nieformalnych sieci wsparcia oraz realizowanych dotychczas usług

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz realizacji programów osłonowych. W 2024 r. GOPS w Wielopolu Skrzyńskim nie realizował projektów z EFS ani innych programów konkursowych. Nie zlecano również zadań organizacjom pozarządowym. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne wykonywano w ramach zadań własnych Ośrodka.

W roku oceny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Polskim Czerwonym Krzyżem – Oddziałem w Rzeszowie w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2024, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Z tej formy wsparcia w 2024 roku skorzystało 600 osób, a łączna wartość wydanej żywności wyniosła 185 185,80 zł.

4.3. Analiza zasobów podmiotów komercyjnych realizujących usługi społeczne

W gminie Wielopole Skrzyńskie nie działają podmioty komercyjne realizujące usługi społeczne.

4.4. Analiza SWOT w kontekście usług społecznych na terenie gminy Wielopole Skrzyńskie

Poniższa analiza SWOT jest wynikiem warsztatów planistycznych, które odbyły się w październiku 2025 roku z zespołem ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI.

MOCNE STRONY:

- Wykwalifikowany personel GOPS
- Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci, opieki wytchnieniowej, i AONN.
- Pomoc sąsiedzka realizowana w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów
- Działający Warsztat Terapii Zajęciowej z ok. 40 uczestnikami – oferta wystarczająca i stabilna.
- Sprawnie realizowany program „Posiłek w szkole i w domu” oraz świadczenia celowe na zakup posiłku.

SŁABE STRONY:

- Brak klubów seniora, dziennych domów pobytu i domów pomocy społecznej.
- Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – brak oferty po godzinach szkolnych.
- Brak wolontariatu – mieszkańcy nie angażują się w działania społeczne.
- Problemy komunikacyjne – brak transportu publicznego.
- Ograniczone środki finansowe i brak wystarczającej wiedzy w zakresie pisania projektów.
- Brak grup wsparcia i koordynatora do ich prowadzenia.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

• Dobrze rozwinięta infrastruktura opieki nad dziećmi – 1 żłobek, 5 szkół podstawowych, 5 oddziałów przedszkolnych, przedszkole samorządowe oraz świetlice przy szkołach. • Działalność Gminnego Ośrodka Kultury i Wypoczynku – zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe. • Aktywność lokalnych organizacji pozarządowych. • Dostępność podstawowej opieki zdrowotnej, dwóch gabinetów stomatologicznych i prywatnego gabinetu rehabilitacji. • Wysokie zaangażowanie wójta w sprawy społeczne i wspieranie działań GOPS. • Posiadanie przygotowanego miejsca na planowany DDP dla seniorów (budynek dawnej szkoły). • Mieszkania komunalne – 7 lokali socjalnych w zasobie gminy.	• Ograniczony dostęp do wsparcia psychologicznego i terapeutycznego na miejscu. • Brak wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego w gminie. • Brak systemowych działań profilaktycznych i kampanii antyprzemocowych. • Wykluczenie informatyczne wśród mieszkańców – szczególnie osób starszych. • Brak Centrum Integracji Społecznej i innych narzędzi aktywizacji zawodowej. • Zwiększające się potrzeby w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii – długie kolejki. • Ograniczona liczba godzin usług opiekuńczych i asystenckich w stosunku do rosnących potrzeb.

SZANSE:

- Możliwość pozyskania środków z programów krajowych i unijnych.

ZAGROŻENIA:

- Starzenie się społeczeństwa i rosnące potrzeby opiekuńcze osób starszych.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Planowane utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla seniorów.
- Potencjał do reaktywacji lokalnych form komunikacji i solidarności sąsiedzkiej.
- Rozwój grup wsparcia dla opiekunów, rodzin z przemocą, osób uzależnionych.
- Wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej do spotkań i działań społecznych.
- Możliwość utworzenia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i wdrożenia usług „z drzwi do drzwi”.
- Rozwój inicjatyw międzypokoleniowych i działań integracyjnych.
- Rozwój współpracy ponadlokalnej i międzysektorowej.
- Możliwość uruchomienia stanowiska koordynatora inicjatyw społecznych i wolontariatu lokalnego.
- Wzrost świadomości mieszkańców poprzez kampanie edukacyjne i informacyjne.
- Nasilenie problemów uzależnień i współzależnień w rodzinach.
- Wykluczenie komunikacyjne i informacyjne części mieszkańców.
- Utrzymująca się niska aktywność społeczna – brak wolontariatu i liderów.
- Brak zachęt dla młodych osób do pracy w pomocy społecznej – trudności kadrowe w przyszłości.
- Spadek liczby dzieci i wyludnianie się gminy.
- Ograniczone możliwości finansowe gminy i zależność od środków zewnętrznych.
- Ryzyko wypalenia zawodowego wśród pracowników socjalnych.

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

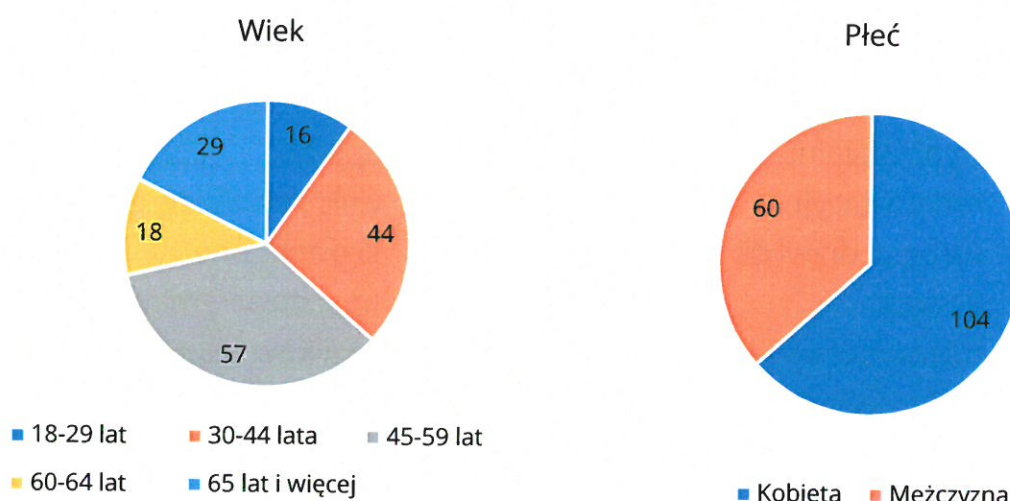

5. Diagnoza w zakresie potrzeb

5.1. Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy

Diagnoza potrzeb mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie przeprowadzona została m. in. w oparciu o badania ankietowe (CAWI) realizowane od początku września do końca października 2025 r. Wzięło w nim udział 164 mieszkańców. Największą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 45-59 lata, nie było wśród nich osób w wieku 17 lat i mniej. Większość to kobiety (63%).

Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie

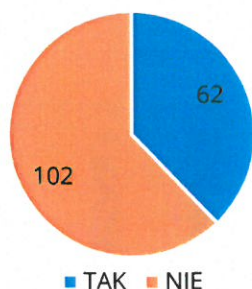

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

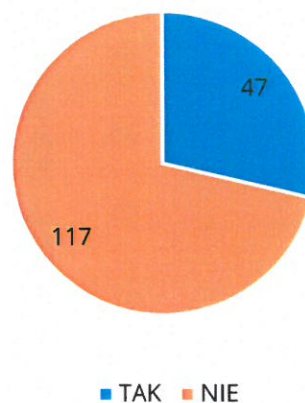
Zasadność przeprowadzenia badania potwierdzona została tym, że 38% ankietowanych zamieszkiwało z osobą albo osobami wymagającymi świadczenia usług opiekuńczych, asystenckich lub opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania bądź sama wymagała tych usług. Dodatkowo około co trzeci respondent zamieszkiwał samotnie gospodarstwo domowe.

Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy
Wielopole Skrzyńskie

Osoby wymagające usług opiekuńczych,
asystenckich lub opieki wytchniniowej
w miejscu zamieszkania
i zamieszkiwanie z osobami
wymagającymi tych usług

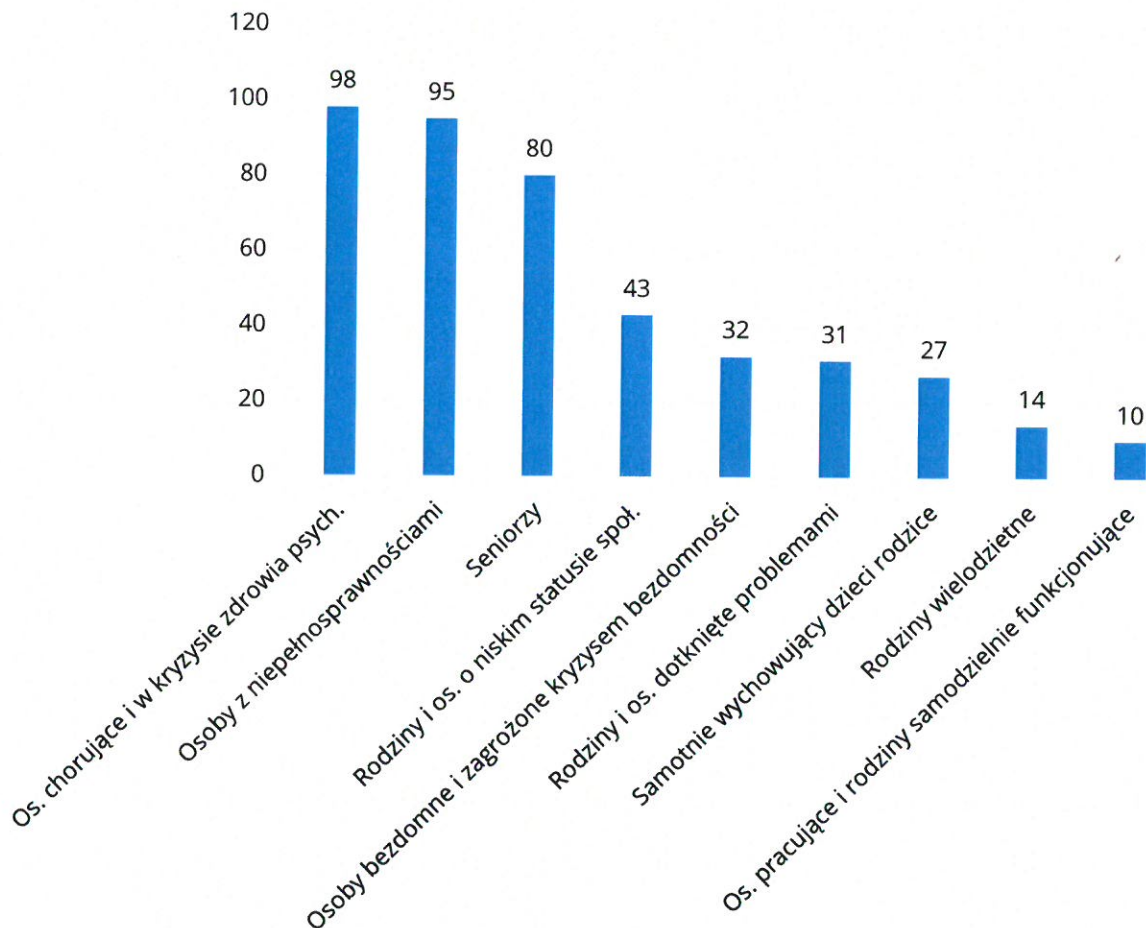
Osoby zamieszkujące samotnie

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Ankietowani z gminy Wielopole Skrzyńskie dostrzegają trudności, z którymi zmagają się mieszkańcy. Największa grupa respondentów oceniła stopień trudności większości grup społecznych jako umiarkowany lub duży. Jedynie w kontekście osób pracujących i rodzin samodzielnie funkcjonujących najczęściej wskazano brak trudności. Natomiast do grona osób zmagających się z dużymi trudnościami większość respondentów zaliczyła przede wszystkim osoby chorujące i w kryzysie zdrowia psychicznego (60%). Wielu mieszkańców wskazało osoby z niepełnosprawnościami (58%), seniorów (49%), rodziny i osoby o niskim statusie społecznym (26%), osoby bezdomne i zagrożone kryzysem bezdomności (20%), rodziny i osoby dotknięte problemami, takim jak bezrobocie, przemoc domowa, uzależnienie (19%) oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci (16%). Mniejsza grupa respondentów wskazała rodziny wielodzietne oraz osoby pracujące i rodziny samodzielnie funkcjonujące.

Rysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych

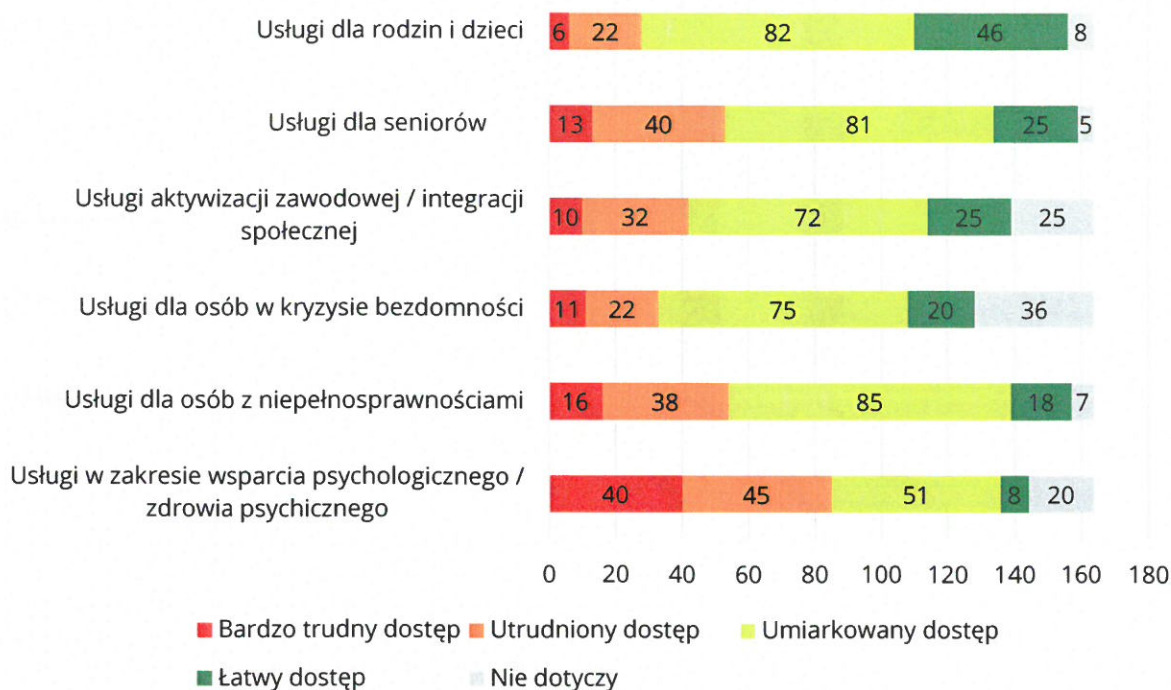
Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie ankietowanych dotyczące faktu i charakteru katalogu obecnie świadczonej pomocy społecznej w gminie Wielopole Skrzyńskie, wskazuje, iż większość mieszkańców (90%) zna instytucje świadczące pomoc społeczną, ale jedynie 35% korzystało z ich usług. Dostępność usług społecznych została oceniana w większości umiarkowanie. Najwięcej respondentów oceniło usługi dla rodzin i dzieci jako łatwo dostępne (28%). Zdaniem respondentów, najgorzej dostępne były usługi w zakresie wsparcia psychologicznego lub zdrowia psychicznego – na bardzo trudny dostęp wskazało 24%, a na utrudniony dostęp – 27% respondentów.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych

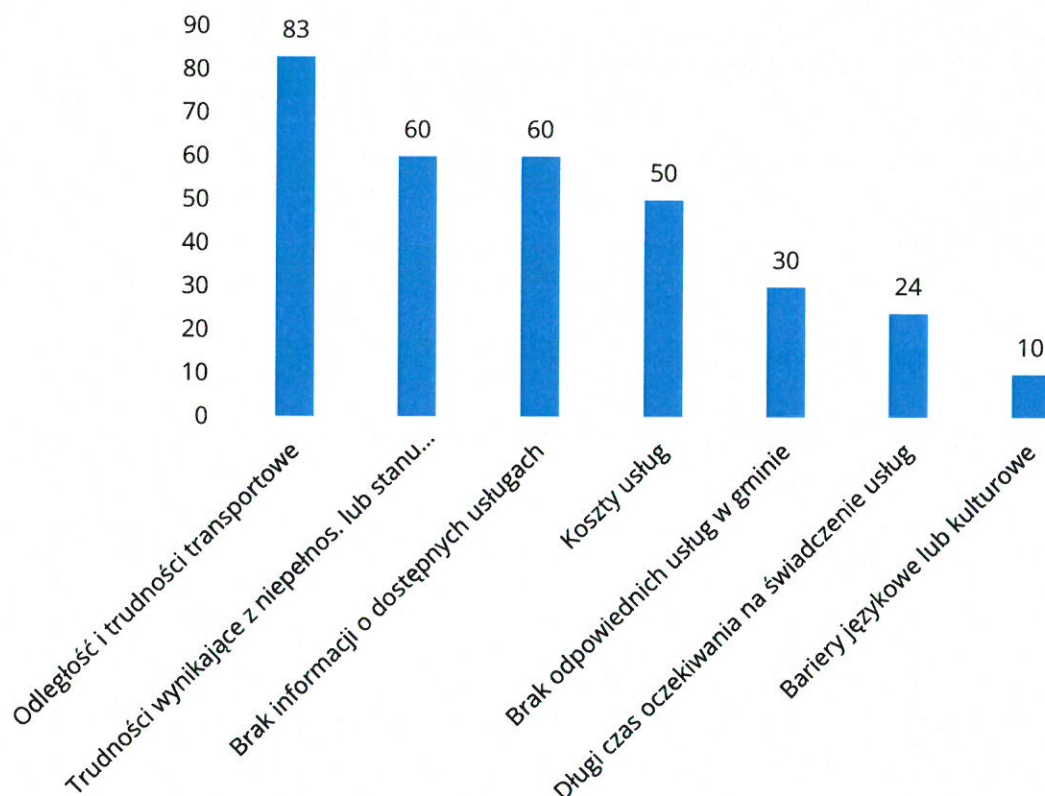

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali, iż napotykali problemy utrudniające korzystanie z usług społecznych związane głównie z odległością i trudnościami transportowymi (51%), trudnościami wynikającymi z niepełnosprawności lub stanu zdrowia (37%), brakiem informacji o dostępnych usługach (37%) oraz kosztami usług (30%). Wymieniano również trudności związane z brakiem odpowiednich usług w gminie (18%), długim czasem oczekiwania na świadczenie usług (15%) oraz barierami językowymi lub kulturowymi (6%).

Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Wielopole Skrzyńskie korzystanie z usług społecznych

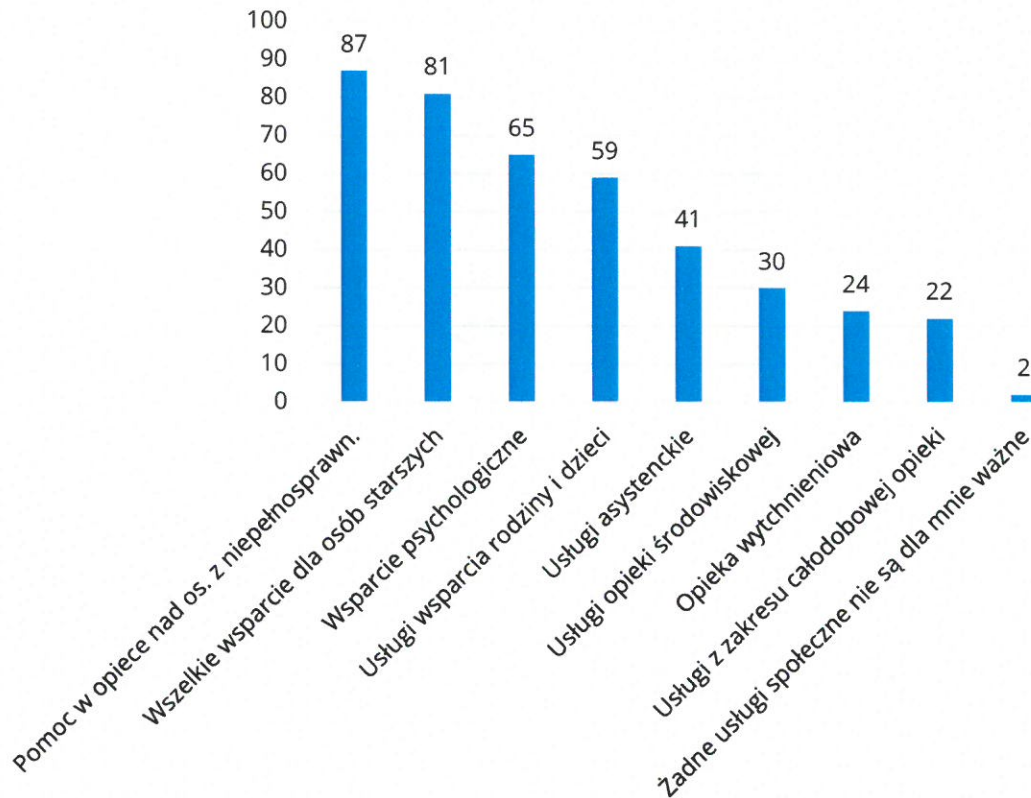

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Badanie pozwoliło uzyskać opinię mieszkańców odnośnie do preferowanych usług społecznych, które powinny być świadczone w gminie Wielopole Skrzyńskie. Największy odsetek mieszkańców (53%) za najważniejszą usługę społeczną uznał pomoc w opiece nad osobami z niepełnosprawnościami. Do innych istotnych usług społecznych zaliczono wszelkie wsparcie dla osób starszych (49%), wsparcie psychologiczne (40%) oraz usługi wsparcia rodziny i dzieci, np. żłobki, przedszkola, warsztaty i spotkania dla rodziców, wsparcie psychologiczne, świetlice środowiskowe (36%). W mniejszym stopniu ważnymi usługami społecznymi dla społeczności lokalnej są również usługi asystenckie (25%), usługi opieki środowiskowej (18%), opieka wytchnieniowa (15%) oraz usługi z zakresu całodobowej opieki, np. w domach pomocy społecznej (13%).

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

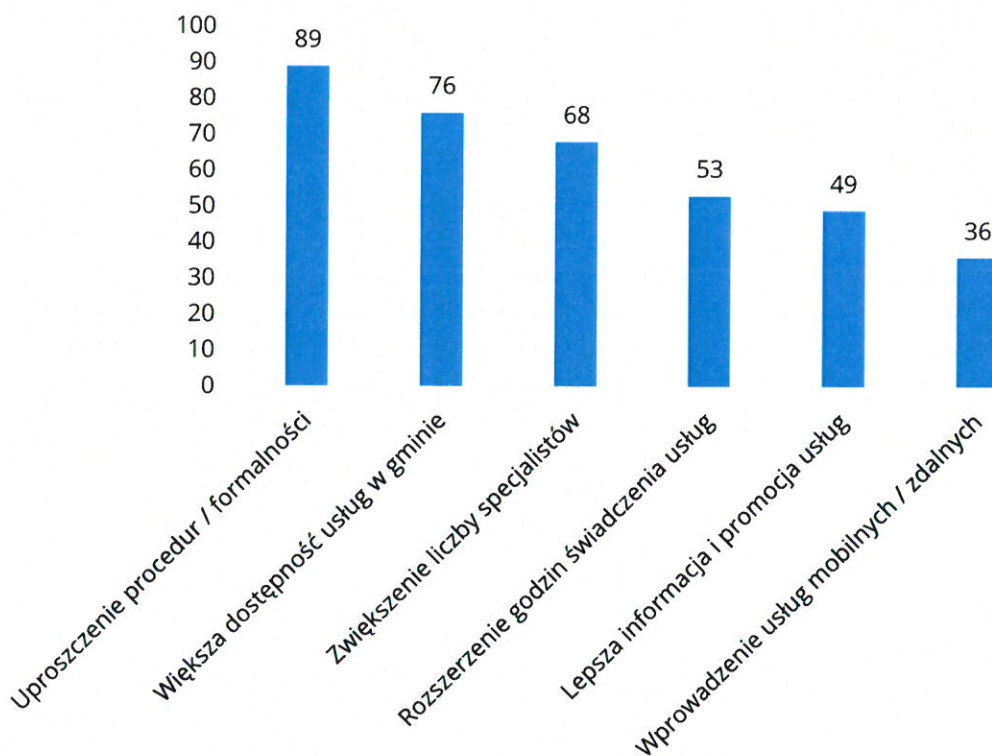
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Do najważniejszych zmian, które ułatwiłyby korzystanie z usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie, wskazywanych przez ankietowanych, należą przede wszystkim uproszczenie procedur lub formalności (54%), większa dostępności usług w gminie (46%) oraz zwiększenie liczby specjalistów (41%). Wskazywano również potrzebę rozszerzenia godzin świadczenia usług (32%), lepszej informacji i promocji usług (30%) oraz wprowadzenia usług mobilnych lub zdalnych (22%).

Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Wśród propozycji zmian i inicjatyw, które mogłyby ułatwić korzystanie z usług społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę szerszej promocji usług oraz lepszego informowania mieszkańców o istniejących formach wsparcia.

Zwracano uwagę, że wiele osób, zwłaszcza starszych, nie ma pełnej wiedzy o dostępnych możliwościach pomocy, dlatego konieczne jest bardziej zrozumiałe, prostsze i szerzej rozpowszechnione komunikowanie oferty wsparcia.

Zgłaszano również potrzebę stworzenia dziennych domów opieki, zarówno dla seniorów, jak i osób z niepełnosprawnościami, najlepiej wraz z dowozem i odwozem do miejsca zamieszkania. Część respondentów wskazywała na konieczność utrzymania obecnych form opieki całodobowej lub równoległego tworzenia nowych dziennych placówek, aby zapewnić różny poziom wsparcia w

zależności od potrzeb. Wskazywano także na potrzebę otwarcia dziennego domu pobytu w gminie, co miałyby odciążać rodziny oraz zwiększyć poczucie bezpieczeństwa osób niesamodzielnych.

Respondenci często podkreślali również znaczenie obniżenia kosztów usług oraz zmian w progach dochodowych, które obecnie dla wielu mieszkańców stanowią barierę w uzyskaniu pomocy. Pojawiały się także postulaty dotyczące zwiększenia liczby specjalistów, w tym pracowników socjalnych, terapeutów i osób wspierających, co ma bezpośredni wpływ na jakość i dostępność usług.

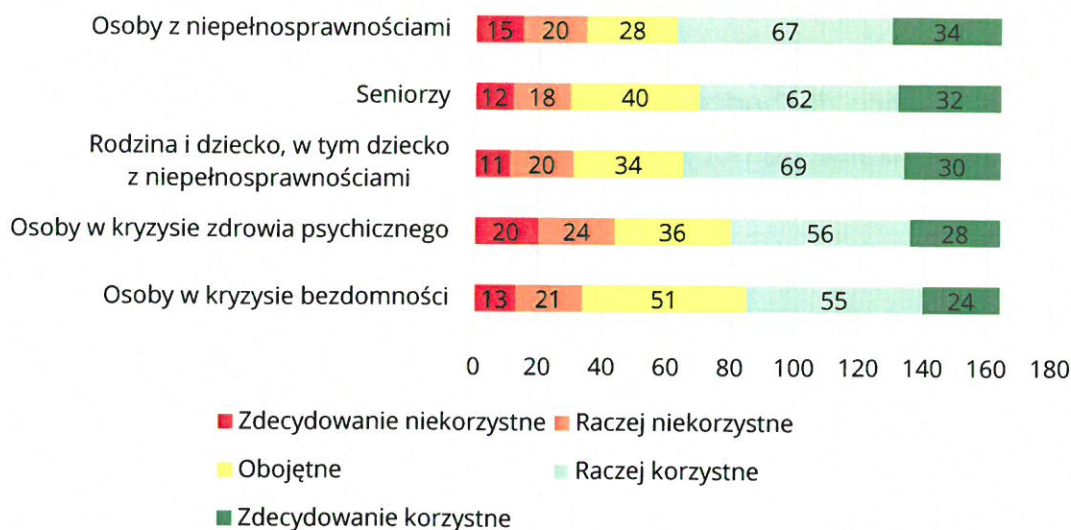
Wśród propozycji inicjatyw znalazły się także rozwiązania związane z poprawą komunikacji i obsługi administracyjnej. Stosowanie prostego języka, rozwój e-usług czy organizacja warsztatów i szkoleń dla seniorów pomogłyby sprawniej korzystać z systemu wsparcia. Część mieszkańców wskazywała również na potrzebę dowożenia posiłków, tworzenia i rozwijania świetlic środowiskowych oraz zwiększenia dostępności dziennych form wsparcia lokalnego.

Obserwowana jest przeciętna świadomość mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie na temat zakresu procesu deinstytucjonalizacji – 41% z nich słyszało o tym pojęciu. Jednocześnie większość mieszkańców dostrzega korzyści (co ukazano na poniższym wykresie) związane z przeniesieniem usług realizowanych przez ośrodki, instytucje lub domy pomocy na bardziej indywidualne formy wsparcia, bliskie środowisku lokalnemu i wspierające życie w społeczności, co definiuje proces deinstytucjonalizacji.

Deinstytucjonalizacja została oceniona jako zdecydowanie korzystna lub raczej korzystna w odniesieniu do następujących grup:

- osób z niepełnosprawnościami (62%),
- seniorów (57%),
- rodzin i dzieci, w tym z niepełnosprawnościami (60%),
- osób w kryzysie zdrowia psychicznego (51%),
- osób w kryzysie bezdomności (48%).

Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup
w gminie Wielopole Skrzyńskie przez mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Dla większości mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie (55%) opieka środowiskowa lub domowa jest bardziej preferowaną formą otrzymywania pomocy od tradycyjnej usługi instytucjonalnej.

Oczekiwania mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie w zakresie form wsparcia zakładają przede wszystkim ośrodki wsparcia, świadczące wsparcie w systemie dziennym, w tym: domy pomocy (47%), działalność asystencką, np. w ramach asystenta osoby niepełnosprawnej lub starszej albo asystenta rodziny (38%), realizację usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania (35%), tworzenie klubów i grup zrzeszających np. osoby starsze oraz klubów dziecięcych (31%) oraz opiekę wytchnieniową (30%). Wśród najcenniejszych form wsparcia społeczności lokalnej około co piąty respondent wymienił wdrożenie i realizację usług sąsiedzkich, zwiększenie dostępności do usług transportowych poprzez realizację usługi od drzwi do drzwi oraz centra opiekuńczo-mieszkalne. Dla około co siódmego respondenta istotne byłyby działalność wolontariatu oraz wsparcie szkoleniowe, specjalistyczne, psychologiczne dla opiekunów osób wymagających

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

wsparcia. W mniejszym stopniu wskazano również rozwój teleopieki (np. opaski telemedyczne) i rozwój mieszkalnictwa wspomaganego z koszykiem usług.

Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Wielopole Skrzyńskie

Źródło: Badanie ankietowe (CAWI) mieszkańców gminy

Mieszkańcy wskazywali również, jakie usługi społeczne powinny zostać wdrożone lub być dostępne w większym stopniu lokalnie, aby lepiej odpowiadały ich potrzebom. Najczęściej wskazywano na potrzebę rozwoju usług skierowanych do osób starszych – zarówno w formie dziennych miejsc pobytu, klubów i domów

seniora, jak i usług opiekuńczych świadczonych bezpośrednio w miejscu zamieszkania. Wielu respondentów podkreślało, że możliwość uzyskania wsparcia w codziennym funkcjonowaniu jest kluczowa dla utrzymania samodzielności i jakości życia seniorów.

Podkreślano również znaczenie usług psychologicznych, które według mieszkańców powinny być dostępne w szerszym zakresie i bez długiego oczekiwania. Wskazywano na konieczność zapewnienia wsparcia emocjonalnego zarówno osobom starszym, jak i osobom samotnym czy z niepełnosprawnością. Respondenci zwracali także uwagę na potrzebę oferowania usług medycznych o łatwiejszym dostępie, zwłaszcza lekarskich konsultacji lokalnych lub mobilnych.

Wymieniano również konieczność rozwoju usług transportowych, które umożliwiają osobom o ograniczonej mobilności korzystanie z pomocy, aktywność społeczną czy dotarcie do placówek zdrowotnych. Zgłaszano potrzebę tworzenia mieszkań wspieranych dla osób w kryzysie bezdomności, najlepiej z udziałem asystenta społecznego, który pomagałby w codziennym funkcjonowaniu.

Część mieszkańców podkreślała także konieczność rozwoju działalności asystentów osobistych, opieki wytchnieniowej, a także poszerzenia oferty centrów opiekuńczo-mieszkalnych. Zgłaszano potrzebę poprawy dostępności usług dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie opieki i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Oczekiwania respondentów dotyczą również tworzenia miejsc integracji międzypokoleniowej, w szczególności klubów i grup samopomocowych, w celu budowania więzi społecznych i przeciwdziałaniu izolacji. Podane przykłady świadczą o potrzebie zwiększenia działań z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie.

5.2. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi. Niniejsza diagnoza ma na celu wskazanie najistotniejszych problemów oraz rekomendacji, które mogą przyczynić się do poprawy jakości świadczonych usług społecznych i zwiększenia efektywności podejmowanych działań na rzecz grup szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne.

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Wielopole Skrzyńskie stanowią jedną z najliczniejszych grup wymagających wsparcia w gminie. Respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę zwiększenia dostępności usług środowiskowych, które pomogą im w codziennym funkcjonowaniu oraz utrzymaniu samodzielności. Najczęściej wskazywano na potrzebę rozwoju usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, szczególnie w formie regularnego wsparcia domowego, pomocy w prostych czynnościach, dowozie posiłków czy organizacji transportu. Mieszkańcy podkreślali także znaczenie opieki wytchnieniowej, która odciążałaby rodziny i opiekunów seniorów.

Podkreślano potrzebę tworzenia lokalnych przestrzeni dla seniorów – klubów, dziennych domów pobytu, co jest istotne z uwagi na funkcje integracyjną, aktywizującą i wspierającą zdrowie psychiczne. Respondenci akcentowali również potrzebę wzmocnienia dostępu do usług psychologicznych, medycznych oraz edukacyjnych dla osób starszych, w tym szkoleń o charakterze cyfrowym i poradniczym. Wskazywano także na konieczność lepszej promocji usług społecznych i uproszczenia języka urzędowego, co ułatwiłoby seniorom korzystanie z dostępnych form wsparcia.

Podsumowanie potrzeb osób starszych:

- Rozszerzenie oferty usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;

- Potrzeba tworzenia lokalnych przestrzeni dla seniorów;
- Zwiększenie dostępności opieki psychologicznej i medycznej;
- Rozwój opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób starszych;
- Lepsza promocja usług społecznych;
- Zapewnienie poradnictwa dla seniorów;
- Rozwój usług transportowych.

Osoby z niepełnosprawnościami

Osoby z niepełnosprawnościami zmagają się z podobnymi problemami co seniorzy, podkreślano konieczność zwiększenia dostępności usług opiekuńczych oraz wsparcia asystenckiego. Podkreślono kluczowe znaczenie zapewnienia możliwości korzystania z pomocy asystenta osobistego, usług wytchnieniowych czy profesjonalnej opieki domowej. Istotne dla respondentów są również usługi psychologiczne, które powinny być regularnie dostępne, bez konieczności długotrwałego oczekiwania, najlepiej w miejscu zamieszkania.

Respondenci akcentowali również potrzebę poprawy dostępności transportu, umożliwiającego uczestnictwo w życiu społecznym, edukacyjnym i kulturalnym. Wśród wskazań znalazły się także usługi pomocy sąsiedzkiej, które byłyby finansowane przez instytucje, co ułatwiłoby codzienne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami.

Podsumowanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich świadczonych w miejscu zamieszkania;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego;
- Zapewnienie transportu dla osób o ograniczonej mobilności;
- Rozwój opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami;
- Tworzenie centrów opiekuńczo-mieszkalnych i lokalnych miejsc integracji;
- Skrócenie czasu oczekiwania na usługi specjalistyczne i rehabilitacyjne.

Osoby w kryzysie bezdomności

Choć w gminie Wielopole Skrzyńskie problem bezdomności nie stanowi nadrzędnego problemu, respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę tworzenia mieszkań wspieranych lub chronionych, w których wsparcie zapewniałby asystent społeczny. Takie rozwiązanie ma na celu stopniowe usamodzielnianie się, odbudowanie podstaw egzystencji i redukcję ryzyka powrotu do kryzysu. Wskazywano również, że usługi te powinny być łączone z pomocą psychologiczną, opieką medyczną oraz wsparciem w codziennych obowiązkach.

Podkreślano również, że potrzebny jest rozwój usług transportowych i dowozu posiłków. Niezbędne jest zapewnienie możliwości korzystania z doradztwa, programów aktywizujących oraz miejsc, które sprzyjałyby integracji osób w kryzysie bezdomności.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie bezdomności:

- Eliminacja braków w lokalnym systemie wsparcia (w zakresie punktów pomocy);
- Zapewnienie mieszkań wspieranych lub chronionych z asystentem;
- Ułatwienie dostępu do wsparcia psychologicznego i medycznego;
- Rozwój usług transportowych;
- Zapewnienie dowozu posiłków;
- Rozwój programów doradczych i aktywizujących.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Problemy zdrowia psychicznego stają się coraz bardziej widoczne w lokalnej społeczności, co warunkuje potrzebę zwiększenia dostępności wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego. Wskazywano, że usługi tego typu powinny być dostępne lokalnie, bez długich kolejek, a specjaliści powinni być empatyczni i przyjaźnie nastawieni do potrzebujących. Podkreślano również znaczenie środowiskowych form wsparcia, grup samopomocowych oraz działań profilaktycznych prowadzonych w gminie.

Mieszkańcy sygnalizowali, że uproszczenie procedur, udostępnienie e-usług oraz lepsza promocja dostępnych form pomocy mogłyby znacząco ułatwić korzystanie z usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego. Podnoszono również potrzebę tworzenia dziennych form pobytu dla osób w kryzysach psychicznych w celu zapewnienia opieki, aktywizacji i możliwości budowania relacji.

Podsumowanie potrzeb osób w kryzysie zdrowia psychicznego:

- Zwiększenie dostępu do psychologa i psychiatry;
- Rozwój środowiskowych form wsparcia dostępnych lokalnie;
- Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych;
- Uproszczenie procedur administracyjnych i rozwój e-usług;
- Tworzenie grup samopomocowych i integracyjnych;
- Rozwój dziennych miejsc pobytu dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi wskazały na potrzebę rozwijania usług wsparcia, w tym świetlic środowiskowych oraz przestrzeni do aktywności i integracji. Respondenci podkreślali, że miejsca takie powinny oferować zarówno opiekę, jak i zajęcia rozwijające, a w przypadku rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami – dodatkowo wsparcie specjalistyczne. Wskazywano również na konieczność zwiększenia dostępności usług psychologicznych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

Mieszkańcy sygnalizowali także potrzebę obniżenia kosztów usług, zwiększenia liczby specjalistów oraz tworzenia narzędzi wspierających zaangażowanie rodzin i otoczenia w opiekę. Wskazywano również potrzebę poprawy transportu oraz rozwijania działań sąsiedzkich, które mogłyby pełnić funkcję pomocową przy wsparciu instytucji.

Podsumowanie potrzeb rodzin z dziećmi:

- Rozwój świetlic środowiskowych i miejsc aktywności dla dzieci;
- Zwiększenie dostępności specjalistów, w tym psychologów dziecięcych;
- Prowadzenie działań wspierających zaangażowanie rodzin i społeczności;
- Oczekiwania dotyczące poprawy transportu lokalnego;
- Obniżenie kosztów usług skierowanych do rodzin.

5.3. Diagnoza potrzeb instytucji i organizacji społecznych

Podrozdział obrazuje potrzeby i istotne kwestie dotyczące instytucji i organizacji społecznych przez pryzmat przeprowadzenia procesu deinstytucjonalizacji – przejścia z instytucji do opieki środowiskowej. W tym kontekście istotnymi zagadnieniami są:

- Obecne zasoby kadrowe GOPS są oceniane najczęściej jako niewystarczające;
- Zgłaszano brak wystarczającej liczby opiekunów, asystentów osobistych oraz specjalistów, co znacząco utrudnia zapewnienie kompleksowego wsparcia mieszkańcom o zróżnicowanych potrzebach;
- Konieczność poprawy organizacji pracy oraz zapewnienia wsparcia psychologicznego dla pracowników GOPS zmagających się ze stresem;
- Potrzeba stabilnego finansowania i długofalowych planów funkcjonowania instytucji świadczących pomoc społeczną;
- Potrzeba zwiększenia klubów seniora oraz świetlic środowiskowych, które mogłyby odciążać rodziny i zapewnić opiekę oraz aktywizację społeczną;
- Usługi o charakterze środowiskowym powinny być finansowane w większym stopniu przez instytucje, aby ograniczyć bariery finansowe dla osób potrzebujących;
- Potrzeba obniżenia kosztów usług oraz wprowadzenia bardziej elastycznych kryteriów dochodowych, aby wsparcie trafiło do większej liczby mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
- Konieczność zwiększenia oferty szkoleń oraz podnoszenia kompetencji kadry, aby lepiej odpowiadały na rosnącą złożoność problemów społecznych mieszkańców;
- Konieczność skuteczniejszego informowania o dostępnych usługach poprzez uproszczenie języka urzędowego i rozwój e-usług;
- Brak centralnych, kompleksowych miejsc wsparcia, takich jak centra opiekuńczo-mieszkalne;

- Potrzeba zwiększenia dostępności mieszkań wspieranych, treningowych lub przeznaczonych dla osób w kryzysie bezdomności, prowadzonych pod nadzorem asystenta społecznego;
- Rozwój działań edukacyjnych, warsztatowych i integracyjnych dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin.

5.4. Diagnoza w zakresie najbliższych kręgów wsparcia osób

Najbliższe kręgi wsparcia – przede wszystkim rodzina, sąsiedzi oraz lokalna społeczność – odgrywają kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz dzieci z niepełnosprawnościami. Analiza zebranych opinii respondentów wskazuje, że mieszkańcy dostrzegają zarówno potencjał, jak i ograniczenia tych naturalnych form pomocy. Wskazują, że w wielu obszarach rodzina i sąsiedzi pełnią rolę pierwszej linii wsparcia, udzielając pomocy w codziennych czynnościach, zakupach czy transporcie. Jednocześnie rośnie świadomość, że tradycyjne, nieformalne sieci wsparcia często nie są w stanie sprostać rosnącym potrzebom osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Respondenci podkreślali, że aby wsparcie najbliższego otoczenia było skuteczne, niezbędne jest rozwijanie usług środowiskowych, które odciążą rodziny i uzupełnią ich działania. Najczęściej wskazywano na konieczność szerszego dostępu do usług opiekuńczych świadczonych w domu, opieki wytchnieniowej dla opiekunów, usług transportowych, pomocy sąsiedzkiej finansowanej przez instytucje oraz usług psychologicznych. Wskazywano też na potrzebę rozwoju lokalnych przestrzeni integracji, które w naturalny sposób wzmacniają relacje społeczne i zmniejszają izolację.

Zgłaszano potrzebę narzędzi i rozwiązań, które wspierałyby aktywizację najbliższego otoczenia. Wśród nich wymieniano rozwój programów zachęcających do pomocy sąsiedzkiej, inicjatyw promujących solidarność międzypokoleniową oraz działań edukacyjnych skierowanych do rodzin. Respondenci wyrażali opinię, że wsparcie środowiskowe powinno być komplementarne wobec pomocy instytucjonalnej, a nie stanowić jej zamiennika. Rozwijanie usług społecznych

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

finansowanych przez instytucje gminne pozwoliłoby wzmocnić możliwości najbliższych kręgów wsparcia i stworzyć bardziej stabilne środowisko opiekuńcze.

Podsumowanie potrzeb najbliższych kręgów wsparcia:

- Najbliższe kręgi wsparcia – rodzina, sąsiedzi – pełnią kluczową rolę w codziennym funkcjonowaniu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Naturalne kręgi wsparcia są przeciążone i wymagają uzupełnienia usługami profesjonalnymi
- najczęściej wskazywane potrzeby obejmują rozwój usług opiekuńczych w domu, transport, opiekę wytchnieniową i pomoc w codziennych czynnościach;
- Duże znaczenie pomocy sąsiedzkiej finansowanej przez instytucje;
- Potrzeba lokalnych miejsc integracji, takich jak kluby seniora, świetlice;
- Konieczność promocji usług i ułatwienia dostępu (prosty język, e-usługi);
- Oczekiwania dotyczące tworzenie narzędzi, które zachęcą rodziny i społeczność do aktywnego uczestniczenia w opiece;
- Rozwój usług społecznych powinien wzmocniać, a nie zastępować, istniejące naturalne sieci wsparcia.

6. Analiza potrzeb

Niniejszy podrozdział przedstawia kluczowe informacje o potrzebach wybranych grup docelowych, czyli odbiorców usług społecznych, w kontekście procesu deinstytucjonalizacji. Co istotne opracowany został w oparciu o liczne źródła i metody badawcze.

Proces deinstytucjonalizacji, polegający na stopniowym przechodzeniu od opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej, wymaga szczegółowego zrozumienia potrzeb poszczególnych grup społecznych oraz ich najbliższego otoczenia. W niniejszym rozdziale dokonano diagnozy sytuacji wybranych grup docelowych – osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz rodzin z dziećmi.

6.1. Obecnie realizowane usługi i formy wsparcia

Osoby starsze

Osoby starsze w gminie Wielopole Skrzyńskie mogą liczyć na wsparcie w zakresie podstawowych potrzeb opiekuńczych oraz pomocy w sytuacjach kryzysowych. Kluczowe formy wsparcia to:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Pomoc sąsiedzka
3. Praca socjalna

W sytuacjach wymagających opieki całodobowej, Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje osoby starsze do Domów Pomocy Społecznej znajdujących się poza gminą oraz opłaca ich pobyt.

Osoby z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego

Dla osób z niepełnosprawnościami i w kryzysie zdrowia psychicznego dostępne są formy wsparcia podobne do tych oferowanych seniorom, co odzwierciedla ich specyficzne potrzeby:

1. Opieka rodzinna - nieformalna (świadczona przez członków rodziny)
2. Pomoc sąsiedzka

3. Praca socjalna

W razie potrzeb GOPS kieruje osoby i opłaca ich pobyt w Domach Pomocy Społecznej mieszczących się poza gminą.

Osoby w kryzysie bezdomności

W gminie Wielopole Skrzyńskie osoby w kryzysie bezdomności otrzymują pomoc poprzez zapewnienie im opieki w placówkach poza terenem jednostki. Koszty pobytu częściowo pokrywa gmina, częściowo osoba.

1. Praca socjalna

Rodziny z dziećmi

Rodziny z dziećmi w gminie Wielopole Skrzyńskie korzystają z usług wspierających rozwój dzieci oraz integrację społeczną rodzin. Oferowane formy wsparcia to:

1. Żłobek
2. Oddziały przedszkolne
3. Świetlica szkolna
4. Praca socjalna

6.2. Diagnoza usług deficytowych

Diagnoza potrzeb w zakresie nierealizowanych usług lub usług realizowanych w niewystarczającym zakresie na poziomie lokalnym wskazuje, iż brak:

- Placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży po godzinach szkolnych
- Dziennych domów pobytu, placówek wsparcia dziennego, typu Dom Seniora, Klub Seniora czy świetlice środowiskowe
- Wystarczającego dostępu do lekarzy specjalistów
- Usług w obszarze zdrowia psychicznego oraz działań informacyjnych i edukacyjnych
- Wystarczającej liczby Asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Wystarczającej liczby Asystentów osób starszych
- Wystarczającej liczby Asystentów rodziny

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Wsparcia psychologicznego dla opiekunów osób wymagających codziennego wsparcia
- Wystarczającej liczby Opieki wytchnieniowej
- Transportu od drzwi do drzwi oraz transportu na terenie gminy
- Mieszkań o różnym poziomie wsparcia
- Dowozu posiłków lub możliwości zakupu ciepłego posiłku

6.3. Diagnoza potrzeb kadrowych i profesji społecznych

Pracownicy GOPS wskazują, iż barierami, które w realizacji usług społecznych w gminie są:

1. Niedostateczne środki finansowe
2. Brak wystarczającej liczby pracowników
3. Brak odpowiednich placówek i infrastruktury
4. Brak odpowiedniego transportu

Potrzeby personelu (kadry) świadczącej usługi społeczne:

- Szkolenia specjalistyczne dla pracowników
- Braki kadrowe w zakresie asystentów rodziny i asystentów osób z niepełnosprawnościami
- Brak lekarzy specjalistów, rehabilitantów i psychologów
- Wiedza pracowników GOPS o deinstytucjonalizacji jest obecnie zaawansowana, niemniej podkreślają oni chęć edukacji w tej tematyce
- Jako najefektywniejsze sposoby zdobywania wiedzy w tematyce deinstytucjonalizacji pracownicy GOPS szkolenia i warsztaty zdalne, platformy e-learningowe i dostęp do materiałów edukacyjnych i literatury specjalistycznej.
- Pracownicy GOPS doświadczają opór wobec zmiany wśród beneficjentów oraz brak świadomości społecznej dotyczącej deinstytucjonalizacji

Celem skutecznego wdrożenia LPDI kadra wskazuje, iż zasadnym byłyby:

- Zwiększenie zasobów kadrowych
- Dodatkowe finansowanie

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- Wsparcie w zakresie szkoleń dla personelu
- Wsparcie w zakresie planowania strategicznego
- Narzędzia do monitorowania i oceny usług
- Wsparcie w zakresie nawiązywania partnerstw z innymi instytucjami
- Zasoby infrastrukturalne, w tym dodatkowe pomieszczenia

6.4. Przyczyny nierealizowania usług społecznych

Główną przyczyną nierealizowania usług społecznych są ograniczone środki na finansowanie usług społecznych, a także ograniczenia transportowe i kadrowe. Jednym z ograniczeń są ponadto uwarunkowania demograficzne i lokalizacyjne gminy.

7. Część programowa

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, podobnie jak każdy dokument strategiczny, określa główny cel, który jest realizowany poprzez cele szczegółowe i składające się na nie kierunki działań lub konkretne propozycje działań. Cele szczegółowe wyznaczono wedle obszarów tematycznych dotyczących kolejno: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, osób w kryzysie zdrowia psychicznego i rodzin z dziećmi. Dodatkowo wyznaczono cele horyzontalne, które stanowią ogólne kierunki interwencji dla gminy, wspierające oraz warunkujące skuteczną realizację celów szczegółowych.

Cel ogólny

Zapewnienie mieszkańcom gminy Wielopole Skrzyńskie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych świadczonych w sposób zindywidualizowany i zintegrowany w środowisku lokalnym, w celu wspierania ich samodzielności, integracji społecznej i podniesienia jakości życia

Cele przekrojowe (horyzontalne)

Cele przekrojowe, zwane również horyzontalnymi, to kluczowe obszary, które mają na celu wsparcie realizacji działań i celów szczegółowych w różnych aspektach polityki społecznej, zdrowotnej i edukacyjnej. W przypadku gminy Wielopole Skrzyńskie, cele horyzontalne stanowią fundament dla zapewnienia spójności i synergii pomiędzy poszczególnymi inicjatywami, które są realizowane na poziomie lokalnym. Skierowane są na wzmacnianie współpracy między instytucjami, integrację działań w zakresie dostępności usług oraz poprawę efektywności administracji publicznej i jakości życia mieszkańców.

Cele przekrojowe stanowią podstawę dla skutecznego wprowadzania zmian w zakresie wsparcia społecznego, zdrowotnego, edukacyjnego oraz infrastrukturalnego, obejmując wszystkie grupy społeczne, w tym osoby starsze,

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny oraz inne osoby w trudnej sytuacji życiowej. Ich realizacja sprzyja budowaniu zrównoważonego i inkluzywnego rozwoju, odpowiadającego na potrzeby lokalnej społeczności, w tym poprawie jakości usług publicznych oraz dostępności do niezbędnego wsparcia.

Cel przekrojowy 1	Działania informacyjno-promocyjne i informowanie o dostępnej ofercie i wsparciu – wzmacnianie świadomości i promowanie dostępności usług społecznych poprzez np.: prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych usługach. Zwiększanie dostępności usług poprzez eliminację barier infrastrukturalnych i komunikacyjnych
Cel przekrojowy 2	Rozwój grup wsparcia/kręgów wsparcia, wolontariatu poprzez inspirowanie do tworzenia oddolnych inicjatyw integrujących osoby z podobnymi doświadczeniami i problemami
Cel przekrojowy 3	Zwiększenie współpracy międzysektorowej – tworzenie i rozwijanie partnerstw pomiędzy organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i sektorem prywatnym dla zapewnienia skoordynowanej pomocy i wsparcia, które odpowiadają na zróżnicowane potrzeby mieszkańców gminy, a także pozyskiwanie i szkolenie kadry
Cel przekrojowy 4	Stałe i aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych, wzmacnianie więzi międzypokoleniowych poprzez tworzenie przestrzeni i inicjatyw integracyjnych sprzyjających współpracy oraz budowaniu relacji między mieszkańcami w różnym wieku

Obszar 1	Osoby starsze																								
Cel szczegółowy 1	Zbudowanie skutecznego, efektywnego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób starszych, zapewniającego zwiększenie jakości życia oraz umożliwiającego im godne i aktywne życie w lokalnej społeczności																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nr działania</th> <th>Działanie</th> <th>Okres realizacji</th> <th>Podmiot/podmioty odpowiedzialne</th> <th>Koszt</th> <th>Źródło/-a finansowania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Rozwój usług społecznych w trybie dziennym skierowanych do seniorów np. Domu Pobytu dla seniorów, Klub Senior+</td> <td>Do 2030 roku</td> <td>Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy</td> <td>Do <i>uzupełnienia</i></td> <td>Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Dążenie do wdrożenia usług transportowych dla seniorów typu door to door</td> <td>Do 2030 roku</td> <td>Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy</td> <td>Do <i>uzupełnienia</i></td> <td>Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Rozwój usług opiekuńczych, usług pomocy sąsiedzkiej i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania</td> <td>Do 2030 roku</td> <td>Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy</td> <td>Do <i>uzupełnienia</i></td> <td>Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne</td> </tr> </tbody> </table>	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania	1.	Rozwój usług społecznych w trybie dziennym skierowanych do seniorów np. Domu Pobytu dla seniorów, Klub Senior+	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne	2.	Dążenie do wdrożenia usług transportowych dla seniorów typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne	3.	Rozwój usług opiekuńczych, usług pomocy sąsiedzkiej i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania																				
1.	Rozwój usług społecznych w trybie dziennym skierowanych do seniorów np. Domu Pobytu dla seniorów, Klub Senior+	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne																				
2.	Dążenie do wdrożenia usług transportowych dla seniorów typu door to door	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne																				
3.	Rozwój usług opiekuńczych, usług pomocy sąsiedzkiej i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne																				

4.	Rozwój usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób starszych	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
5.	Rozwój i realizacja usług asystenckich dla seniorów	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
6.	Organizacja inicjatyw międzypokoleniowych (np. wspólne zajęcia seniorów i dzieci w GOKiW)	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
7.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą starszą poprzez rozwój opieki wychwaniowej	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
8.	Dążenie do zapewnienia wsparcia psychologicznego i	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

	informacyjnego dla opiekunów osób starszych		Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy		europeskie, krajowe i inne
9.	Dążenie do aktywizacji i integracji społecznej seniorów	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie, NGO, ośrodki zdrowia i inni realizatorzy	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 2	Osoby z niepełnosprawnościami				
Cel szczegółowy 2	Stworzenie warunków do korzystania przez osoby z niepełnosprawnościami z wysokiej jakości usług w środowisku lokalnym, umożliwiających rozwój ich potencjału oraz pełne uczestnictwo w życiu społecznym				
Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
10.	Rozwój usług opiekuńczych, usług pomocy sąsiedzkiej i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
11.	Rozwój usług asystenckich	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

12.	Dążenie do zapewnienia dostępu usług z zakresu wsparcia psychologicznego dla osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Skrzyńskie i inni realizatorzy	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
13.	Dążenie do zapewnienia usług transportowych dla osób z niepełnosprawnościami typu door to door	Do 2030 roku	Skrzyńskie i inni realizatorzy	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
14.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Skrzyńskie i inni realizatorzy	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
15.	Dążenie do zapewnienia wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla opiekunów osób wymagających wsparcia	Do 2030 roku	Skrzyńskie i inni realizatorzy	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

16.	Dążenie do pomocy w aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej osób z niepełnosprawnościami	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie, Warsztat Terapii Zajęciowej i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
17.	Likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych na obszarze gminy	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
18.	Dążenie do zapewnienia mieszkań wspomaganych i treningowych	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
Obszar 3	Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością				
Cel szczegółowy 3	Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością, zapewniającego im godne życie				
Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania
19.	Świadczenie pracy socjalnej dla osób w kryzysie	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

	bezdolności oraz osób zagrożonych bezdolnością		Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy		eurolpejskie, krajowe i inne
20.	Wsparcie psychologiczne dla osób w trudnej sytuacji życiowej	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
21.	Zapewnienie osobom bezrobotnym oraz zagrożonym bezdolnością dostępu do usług aktywizacji społecznej i zawodowej (kursy, doradztwo, szkolenia)	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
22.	Monitorowanie sytuacji osób w kryzysie bezdolności, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym (np. we współpracy z policją)	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
23.	Zapewnienie schronienia osobom tego wymagającym	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze

	(również poprzez umowy z instytucjami spoza gminy)	Skrzyńskie i inni realizatorzy	europeskie, krajowe i inne
Obszar 4	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego		
Cel szczegółowy 4	Rozwój środowiskowych form wsparcia, które umożliwią osobom w kryzysie zdrowia psychicznego korzystanie z usług dostosowanych do ich potrzeb, a także rozwój umiejętności życiowych		
Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne
24.	Rozwój usług opiekuńczych, usług pomocy sąsiedzkiej i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie, Warsztat Terapii Zajęciowej i inni realizatorzy
			Koszt
			Źródło/-a finansowania
25.	Wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę poprzez rozwój opieki wytchnieniowej	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy
			Koszt
			Źródło/-a finansowania
26.	Dążenie do wdrożenia wsparcia psychologicznego i informacyjnego dla	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole
			Koszt
			Źródło/-a finansowania

	opiekunów osób wymagających wsparcia		Skrzyńskie i inni realizatorzy	
27.	Wdrażanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy domowej	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i> Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
28.	Zwiększanie świadomości społecznej na temat istotności zdrowia psychicznego oraz promowanie działań profilaktycznych w tym obszarze	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i> Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
29.	Dążenie do zapewnienia mieszkańcom wspomaganych i treningowych	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i> Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
30.	Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacji i terapii środowiskowej dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i> Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

Obszar 5	Rodziny z dziećmi						
Cel szczegółowy 5	Wsparcie jakości życia rodzin poprzez dostęp do lokalnych, elastycznych usług społecznych						
	Nr działania	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/podmioty odpowiedzialne	Koszt	Źródło/-a finansowania	
	31.	Dążenie do wdrożenia wsparcia rodziny poprzez działania asystenta rodziny	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne	
	32.	Rozwój oferty i tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi i młodzieży	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne	
	33.	Organizacja zajęć terapeutycznych, edukacyjnych i rozwojowych w szkołach i innych instytucjach	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do uzupełnienia	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne	

34.	Wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodzin poprzez zapewnienie dostępności psychologów	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
35.	Wsparcie rodzin poprzez działania przyczyniające się do podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne
36.	Rozwój świetlic środowiskowych jako formy wsparcia rodzin oraz przestrzeni opiekuńczo-rozwojowej dla dzieci	Do 2030 roku	Gmina Wielopole Skrzyńskie, GOPS w Gminie Wielopole Skrzyńskie i inni realizatorzy	Do <i>uzupełnienia</i>	Środki własne gminy fundusze europejskie, krajowe i inne

8. Źródła finansowania wdrożenia i realizacji planu

Realizacja lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) wymaga stabilnych i zróżnicowanych źródeł finansowania, które umożliwią wdrożenie nowych form wsparcia oraz przekształcenie istniejących instytucji w kierunku bardziej zindywidualizowanych, środowiskowych usług. Niniejszy rozdział nie dotyka w sposób szczegółowy analizy kosztów realizacji planu, natomiast wskazuje przede wszystkim możliwe źródła finansowania, o które ubiegać się może gmina, aby realizować wytyczone w niniejszym Planie kierunki działań.

Poniżej przedstawiono kluczowe źródła finansowania, które mogą zostać wykorzystane na poziomie lokalnym:

1. Środki własne jednostek samorządu terytorialnego (JST)

Jednostki samorządu terytorialnego jako kluczowi realizatorzy polityki społecznej na poziomie lokalnym, powinny zapewnić finansowanie z budżetów własnych.

- Finansowanie bieżące: np. utrzymanie funkcjonowania mieszkań wspomaganych, organizacja usług opiekuńczych czy dziennych form wsparcia, rozwój nowych usług środowiskowych (np. usługi sąsiedzkie, teleopieka).
- Wkład własny do projektów unijnych: JST mogą wykorzystać środki własne jako wkład wymagany do projektów konieczny przy projektach finansowanych m.in. z EFS+, EFRR, Funduszu Solidarnościowego, PFRON i Interreg.
- Tworzenie rezerw celowych: w budżetach lokalnych mogą być tworzone rezerwy na realizację działań wynikających z LPDI, co umożliwi lepsze planowanie wydatków.

2. Fundusze europejskie i krajowe

Deinstytucjonalizacja usług społecznych jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i polityki społecznej w Polsce, co zapewnia szeroki dostęp do funduszy wspierających tego typu działania.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

a) Fundusze europejskie 2021–2027

- Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+): finansowanie działań wspierających aktywizację społeczną, integrację zawodową, rozwój usług opiekuńczych oraz wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR): wspieranie inwestycji infrastrukturalnych, takich jak tworzenie mieszkań wspomaganych, dziennych domów wsparcia, placówek integracyjnych czy modernizacja i adaptacja istniejących budynków.
- Programy krajowe współfinansowane przez UE, np. Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Fundusze Europejskie dla Regionów czy Fundusze Norweskie.

b) Programy krajowe i dotacje ministerialne

- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: wsparcie w ramach programów: „Opieka 75+”, „Senior+”, „Aktywni+” „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” czy „Czas na Mieszkanie”, Program „Opieka wytchnieniowa” lub programy wspierające rodziny i pieczę zastępczą.

3. Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP)

Partnerstwo publiczno-prywatne to model, który może skutecznie wesprzeć rozwój usług społecznych, szczególnie w zakresie inwestycji infrastrukturalnych.

W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego można realizować działania takie jak np.:

- budowa mieszkań wspomaganych i treningowych, gdzie partner prywatny finansuje inwestycję np. w zamian za długoterminowe użytkowanie lub zarządzanie;
- zlecenie usług społecznych organizacjom pozarządowym lub przedsiębiorstwom społecznym – w ramach tego działania można

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

wykorzystać wiedzę i doświadczenia sektora pozarządowego w realizacji usług środowiskowych.

4. Organizacje pozarządowe i fundacje

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może być kluczowa w realizacji działań wynikających z LPDI. NGO-sy często posiadają doświadczenie, które pozwala na skuteczną realizację innowacyjnych form wsparcia. W ramach tej współpracy można np.:

- uzyskać granty i dotacje krajowe i międzynarodowe: fundacje oraz stowarzyszenia mogą ubiegać się o środki na realizację lokalnych projektów deinstytucjonalizacyjnych, np.:
  - Fundacja Batorego (granty lokalne, partycypacja);
  - Fundacja Fundusz Współpracy (Premia Społeczna – współpraca z PES);
  - Fundacja im. Stefana Kuryłowicza (projekty architektoniczne dot. przestrzeni społecznych);
  - IKEA Foundation (projekty mieszkaniowe i społeczne);
  - Open Society Foundations;
  - granty korporacyjne: Orange, Santander, PZU, BGK.

5. Środki z funduszy celowych i lokalnych inicjatyw

a) Fundusze celowe

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON): finansowanie działań skierowanych do osób z niepełnosprawnościami, takich jak usługi asystenckie, dostępność przestrzeni publicznej czy szkolenia zawodowe.
- Fundusz Pracy: wsparcie aktywizacji zawodowej i społecznej osób korzystających z pomocy społecznej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

b) Lokalna inicjatywa społeczna

- Budżety obywatelskie: przeznaczenie części środków z budżetu obywatelskiego na projekty wspierające deinstytucjonalizację usług, np. tworzenie centrów wsparcia czy mieszkań treningowych.
- Inicjatywa lokalna: współpraca mieszkańców z gminą w realizacji usług społecznych.

6. Środki prywatne i darowizny

Darowizny od lokalnych firm, osób prywatnych czy społeczności mogą wspierać działania na rzecz deinstytucjonalizacji.

- Sponsorzy lokalni: przedsiębiorcy wspierający działalność społeczną w zamian za promocję lub korzyści wizerunkowe.
- Fundraising i kampanie społeczne: zbiórki na rzecz modernizacji placówek, zakup sprzętu czy organizację wydarzeń integracyjnych.
- Opłaty wnoszone przez korzystających

7. Środki z projektów międzynarodowych i fundacji zagranicznych

Warto poszukiwać wsparcia w organizacjach międzynarodowych, które finansują projekty społeczne.

- Fundusze ONZ i WHO: projekty wspierające poprawę zdrowia i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem.
- Fundacje międzynarodowe: np. Open Society Foundations, Fundacja IKEA czy Fundacja Forda, które wspierają rozwój usług społecznych na całym świecie.

8. Połączenie różnych źródeł finansowania

Skuteczne wdrożenie LPDI wymaga synergii różnych źródeł finansowania, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Warto łączyć, w miarę możliwości, środki unijne z krajowymi i lokalnymi, wykorzystując doświadczenie organizacji pozarządowych oraz potencjał sektora prywatnego.

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Podsumowanie

Dla powodzenia procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych kluczowe jest odpowiednie planowanie finansowe, obejmujące różne źródła i sposoby pozyskiwania środków. Samorządy powinny przyjąć zróżnicowane podejście, korzystając z dostępnych funduszy, współpracując z partnerami z sektora prywatnego i społecznego, a także aktywnie poszukując innowacyjnych form wsparcia finansowego. Długoterminowe zaangażowanie w zapewnienie środków na deinstytucjonalizację pozwoli na budowę bardziej skutecznego i dostępnego systemu usług społecznych.

Niezwykle istotne jest również dostrzeżenie korzyści finansowych, jakie nieść może za sobą proces deinstytucjonalizacji w gminie. Może on przynieść jednostce oszczędności dzięki ograniczeniu konieczności ponoszenia kosztów pobytu mieszkańców w placówkach całodobowych, na rzecz bardziej efektywnych i elastycznych form wsparcia, takich jak usługi środowiskowe czy usługi sąsiedzkie. Dodatkowo, inwestowanie w lokalne formy wsparcia może stymulować rozwój rynku pracy w regionie, tworząc miejsca pracy dla opiekunów, terapeutów i innych specjalistów.

9. System monitorowania i oceny (ewaluacji)

Kluczowe założenia systemu monitorowania i oceny

Skuteczna realizacja Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI) wymaga opracowania systemu monitorowania i oceny, który pozwoli na bieżące śledzenie postępów, identyfikowanie ewentualnych problemów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt w planie. Monitoring i ocena są kluczowymi elementami zarządzania planem, ponieważ zapewniają transparentność działań oraz umożliwiają skuteczną adaptację do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

1. Monitoring – bieżąca analiza realizacji planu

Monitoring Planu opiera się na corocznych przeglądach dokumentu i wdrażanych działań. Jego funkcją jest regularna weryfikacja stopnia realizacji założonych celów oraz zapewnienie zgodności działań z aktualnymi potrzebami społeczności lokalnej i wytycznymi krajowymi oraz europejskimi poprzez monitorowanie przyjętych wskaźników.

Zakres działań:

Rekomendowane jest dokonywanie corocznych przeglądów roboczych, w ramach, których dokonywana będzie:

- analiza postępów w realizacji poszczególnych działań w ramach LPDI;
- aktualizacja wskaźników i ocena, w jakim stopniu realizowane działania wspierają założone cele strategiczne;
- identyfikacja ewentualnych barier i propozycja korekt w realizowanych działaniach.

Odpowiedzialność

Realizacją monitoringu zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jako jednostka koordynująca wdrażanie LPDI, we współpracy z innymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań na terenie gminy.

Harmonogram

Monitoring odbywa się corocznie, z raportem opracowywanym na koniec roku kalendarzowego przedstawiających realizację określonych wskaźników (w postaci wskazania stopnia realizacji danego wskaźnika i zaraportowania zaobserwowanej tendencji).

Narzędzia

Narzędziami niezbędnymi do przeprowadzenia monitoringu będzie przede wszystkim analiza danych zgromadzonych w bazach GOPS oraz informacji dostarczanych przez partnerów i interesariuszy. Rekomendowana jest także organizacja przez GOPS regularnych spotkań roboczych pozwalających na wymianę informacji i identyfikację potencjalnych obszarów wymagających uwagi.

2. Ewaluacja – strategiczna ocena długoterminowa

Ewaluacja LPDI została zaplanowana jako kluczowe narzędzie strategiczne, mające na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań w perspektywie 5-letniej. Jest to element zapewniający systematyczne doskonalenie usług oraz dostosowanie planu do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Cel oceny

Celem prowadzonych działań jest ocena długoterminowych efektów wdrażania LPDI, w tym: skuteczności działań (czy cele zostały osiągnięte?) i efektywności (czy zasoby zostały właściwie wykorzystane?).

Zakres ewaluacji

Ewaluacja obejmuje szeroką analizę wskaźników osiągnięcia celów, konsultacje z interesariuszami oraz przegląd doświadczeń z realizacji działań. Wynikiem powinien być raport z rekomendacjami dla przyszłych aktualizacji LPDI.

Harmonogram

Ewaluacja przeprowadzana jest co pięć lat – dzięki temu możliwa jest ocena zarówno bieżących działań, jak i ich wpływu w dłuższej perspektywie.

Narzędzia ewaluacji

Ewaluacja LPDI jest kluczowym procesem, który pozwala na ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej. Wśród podstawowych narzędzi wykorzystywanych w ewaluacji LPDI znajdują się: 1) analiza wskaźników, która pozwoli ocenić stopień realizacji założonych celów LPDI oraz efektywność działań; 2) badania z interesariuszami - ankiety i wywiady z beneficjentami oraz pracownikami umożliwią zebranie opinii na temat jakości usług oraz ich wpływu na życie mieszkańców, co pozwoli na dostosowanie działań do ich rzeczywistych potrzeb; 3) przegląd dokumentacji, raportów i sprawozdań związanych z realizacją LPDI, co dostarczy danych o wykorzystaniu zasobów oraz pomoże ocenić efektywność finansową i organizacyjną działań.

Harmonogram i częstotliwość działań w ramach systemu monitoringu i oceny

1. Roczne przeglądy robocze:

- analiza wskaźników, bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb i warunków
- publikacja krótkich raportów z rekomendacjami i podsumowaniem postępow

2. Pięcioletnia ewaluacja, czyli:

- kompleksowa analiza skuteczności i efektywności realizacji LPDI
- konsultacje społeczne oraz analiza zgodności z wytycznymi strategicznymi

Zaangażowanie interesariuszy w proces monitorowania

Efektywny system monitorowania i oceny wymaga współpracy i partnerstwa różnych interesariuszy działających na obszarze gminy, zatem w ramach systemu monitorowania realizacji planu włączeni będą następujące grupy interesariuszy:

- władze gminy – odpowiedzialne za nadzorowanie realizacji planu oraz zapewnienie środków na monitoring;

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

- przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za świadczenie usług społecznych;
- zespół roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI;
- inne podmioty realizujące usługi społeczne na terenie gminy – organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa społeczne oraz inne instytucje odpowiedzialne za wdrażanie konkretnych działań;
- beneficjenci usług – opinie i doświadczenia użytkowników usług społecznych są kluczowe dla oceny ich jakości i skuteczności;
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy powinni być informowani o realizacji LPDI, co pozwala na zwiększenie ich zaangażowania i akceptacji dla podejmowanych działań.

Kluczową grupą w tym zestawieniu jest Zespół Roboczy ds. opracowania, wdrażania i monitorowania LPDI, który aktywnie uczestniczył w projektowaniu niniejszego dokumentu oraz go opiniował.

Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki te są mierzalne, konkretne i pozwalają na ocenę postępów w realizacji LPDI, zostały opracowane wspólnie z Gminnym Zespołem ds. Opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych.

Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość bazowa (11.2025)	Wartość docelowa do 2030 (minimalna)	Oczekiwania tendencja do 2030 roku (malejąca/stabilna/wzrostowa)	Źródło danych
Liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku zamieszkania	Liczba osób	15	25	wzrostowa	Dane własne GOPS

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”

Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Liczba osób korzystających z ośrodka wsparcia dziennego	Liczba osób	0	10	wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba osób objętych usługami asystenta osób niepełnosprawnych	Liczba osób	50	60	wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny	Liczba rodzin	10	5	malejąca	Dane własne GOPS
Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej	Liczba osób	22	30	wzrostowa	Dane własne GOPS
Liczba osób korzystających z usług transportowych typu door to door miesięcznie	Liczba osób	0	5	wzrostowa	Dane własne GOPS

Województwo Podkarpackie - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie

ul. Hetmańska 9, 35-045 Rzeszów tel. 17 747 06 00 fax. 17 747 06 01 e-mail: sekretariat@rops.rzeszow.pl www.rops.rzeszow.pl

10. Spis rysunków i tabel

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Lokalizacja gminy Wielopole Skrzyńskie na tle województwa podkarpackiego.....	13
Rysunek nr 2. Liczba ludności gminy Wielopole Skrzyńskie w latach 2004 - 2024 (stan na 31 grudnia).....	14
Rysunek nr 3. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Wielopole Skrzyńskie.....	20
Rysunek nr 4. Gospodarstwa domowe i osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013-2023	20
Rysunek nr 5. Korzystający z pomocy społecznej w gminie.....	21
Rysunek nr 6. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.....	22
Rysunek nr 7. Dane metryczkowe ankietowanych mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie	30
Rysunek nr 8. Stan gospodarstw domowych ankietowanych mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie	31
Rysunek nr 9. Grupy społeczne, które mają największe trudności w życiu codziennym w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych	32
Rysunek nr 10. Ocena dostępności usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych.....	33
Rysunek nr 11. Czynniki, które najczęściej utrudniają mieszkańcom gminy Wielopole Skrzyńskie korzystanie z usług społecznych.....	34
Rysunek nr 12. Najważniejsze usługi społeczne dla mieszkańców gminy Wielopole Skrzyńskie	35
Rysunek nr 13. Zmiany w celu ułatwienia korzystania z usług społecznych w gminie Wielopole Skrzyńskie według ankietowanych	36
Rysunek nr 14. Ocena korzystności deinstytucjonalizacji dla poszczególnych grup w gminie Wielopole Skrzyńskie przez mieszkańców	38
Rysunek nr 15. Najcenniejsze formy wsparcia według ankietowanych w gminie Wielopole Skrzyńskie	39

Projekt pn.: „Społeczna równowaga”
Realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

Spis tabel

Tabela 1. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013-2023	23
Tabela 2. Wysokość kwoty świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2013- 2023	24
Tabela 3. Wydatki na świadczenia wychowawcze w gminie Wielopole Skrzyńskie w latach 2017 - 2023	25

